

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Disphyma crassifolium

Foto: B. Jonkers

ISSN 0039-4467

70ste JAARGANG
No. 1
JANUARI 1991

Inspiratie, succes en waardering...

Met deze woorden worden de nieuwe leden van bestuur en redactie door het secretariaat - op pagina 85 van de gele bladzijden in het novembernummer - op pad gestuurd terwijl bij mijzelf de maarschalkstaf aan de ransel is toegevoegd. Dat het secretariaat deze wens uitspreekt is zeer begrijpelijk, aangezien het secretariaat het geweten is van een vereniging, in ons geval Succulenta.

Nu bestaan er ten aanzien van geweten verschillende opvattingen, zoals het zuivere geweten en het reine geweten, maar ook het opgerekte geweten. Maar we kunnen dit nog steeds objectief omschrijven. Anders is het met de wens 'inspiratie', want inspiratie is iets subjectiefs, een persoonlijke gedachte of een oorspronkelijk idee over iets, in ons geval wederom Succulenta.

Welnu, de wens is zeer terecht, want als we nu eens eerlijk in gedachten het wel en wee binnen Succulenta van het laatste jaar de revue laten passeren, kunnen we constateren dat weinigen onder ons geïnspireerd waren om de gelederen van het bestuur van onze vereniging -ook binnen de afdelingen- te versterken. En dat is heel erg nodig als we ons ledenbestand willen behouden, of nog liever vergroten.

Een bos takken in één keer breken gaat meestal niet, maar stuk voor stuk heeft vaak meer succes. Het zittende bestuur heeft de inspiratie gehad om in september een voorzittersvergadering te beleggen, wat zinvol was aangezien door de grote opkomst een goede inventarisatie kon worden gemaakt over verschillende zaken waarover u inmiddels heeft kunnen lezen in Succulenta.

Ook in de redactie van Succulenta dreigden gaten te vallen, maar hierin zijn door persoonlijke ambitie liefhebbers bereid gevonden om ook deze kar - met hopelijk veel inspiratie - te trekken.

Dus, als we succes willen behalen, moeten we alle zaken en/of problemen die aandacht geven die ze nodig hebben, niet minder maar ook niet meer, want ook dat hebben we afgelopen jaar maar al te goed ondervonden.

Ook dit jaar zijn er vele wensen en zaken waarbij we dit succes hard nodig hebben, zowel landelijk als binnen de afdelingen. Als u uw liefhebberij in verenigingsverband serieus neemt en de wenswoorden 'inspiratie en succes' elkaar hierin hebben gevonden, dan komt de waardering vanzelf. Waardering met respect voor elkaar, ook voor onze opvattingen binnen onze liefhebbersvereniging Succulenta.

Ik wens alle leden van Succulenta een succesvol en groeizaam 1991 toe.

Uw toegenege,

Frits van Tricht

**Het is nog niet te laat
om zaden bij het
Clichéfonds te bestellen**

Van de redactie

De kans is groot dat de zaadaanbieding van het Clichéfonds in het decembernummer u zodanig in beslag heeft genomen dat het u nog niet was opgevallen dat er een redactiewisseling heeft plaatsgevonden. Ludwig Bercht heeft na ruim vijf jaar een punt gezet achter het hoofdredacteurschap, maar niet zonder eerst voor een opvolger te hebben gezorgd. Bovendien wordt de redactie versterkt door Ben Groen, terwijl Jan Jaap de Morree zijn werkzaamheden als vanouds zal voortzetten. Hiermee zijn nu dus drie personen, ondersteund door de redactieraad, iedere maand in de weer met het maken van Succulenta. Als we door de oude jaargangen van Succulenta bladeren, is duidelijk dat er voortdurend ontwikkeling in het tijdschrift zit. Het aantal pagina's is toegenomen en kleurenfoto's deden - nu al weer ruim twintig jaar geleden - hun intrede. Bovenal is de kwaliteit van de artikelen beslist toegenomen in de laatste jaren. Zeker wat dit laatste betreft heeft de vertrekkende hoofdredacteur een aanzienlijke bijdrage geleverd. Zo mochten we ons de laatste tijd verheugen in een geregeld verschijnen van nieuwbeschrijvingen, vooral van Braziliaanse soorten. Ludwig Bercht heeft een welgevulde portefeuille met artikelen achtergelaten, waarmee de nieuwe redactie een flinke basis heeft om op voort te bouwen. Ludwig, bedankt voor je inspanningen voor het blad in de afgelopen jaren!

Wat het komende jaar betreft, moet u niet vreemd opkijken als er wat veranderingen in het tijdschrift Succulenta optreden. De zojuist beschreven stijgende lijn zal met het huidige dalende ledental wellicht niet zijn vol te houden. Enig inkrimpen, in wat voor vorm dan ook, zal misschien noodzakelijk blijken te zijn. Maar laten we hopen dat het tij spoedig keert.

Wel staat er een verandering in gunstige zin vast. Deze betreft de vormgeving van het blad, aangezien de vorige redactie in overleg met bestuur en redactieraad al geruime tijd plannen had om het uiterlijk van Succulenta aan te passen aan de eisen des tijds. Deze plannen zullen in het jaar, waarvan het grootste deel nog voor ons ligt, verder gestalte krijgen. We hopen daarmee de presentatie van Succulenta naar buiten toe nog aantrekkelijker te kunnen maken, wat volgens ons de belangstelling voor de vereniging alleen maar ten goede kan komen.

Verder is het natuurlijk ons voornemen, de huidige kwaliteit van de artikelen te handhaven. Daarvoor willen we van de gelegenheid gebruik maken om eenieder die denkt zijn of haar verenigingsgenoten iets te vertellen te hebben, uit te nodigen de pen ter hand te nemen en de redactie te verblijden met kopij. Vooral artikelen voor beginners zijn te allen tijde zeer welkom! Verder vormen korte series over een bepaald geslacht waarover u enthousiast bent, liefst verlucht met fotomateriaal, een prettige afwisseling.

Alles bij elkaar zijn er genoeg taken weggelegd om stevig de tanden in te zetten voor de nieuwe redactie. En we kunnen u verzekeren dat die daar zin in heeft en hoopt dat ze u iedere maand een lezenswaardig blad kan voorschotelen.

Namens de redactie,

Aat van Uijen

Ervaringen met *Disphyma crassifolium*, een 'Engelse' succulent

BERT JONKERS

Sommige artikelen in ons maandblad suggereren dat je voor een vetplantensafari verre, dus dure reizen moet maken. Voor de krappe beurs is er echter betrekkelijk dicht bij huis al veel interessants te vinden. Zo kunnen liefhebbers van mesems in Zuid-Engeland, waar een twaalfstal taxa is ingeburgerd, aan hun trekken komen. Nog niet zo lang geleden is over deze planten een artikel verschenen (Preston, C.D. & P.D. Sell (1988) *The Aizoaceae naturalized in the British Isles*. In: 'Watsonia' 17: 217-245¹), waarmee men tijdens een vakantie aldaar eens zou kunnen proberen er enkele te vinden. Het betreft de volgende taxa: *Aptenia cordifolia*, *Carpobrotus edulis* var. *edulis*, var. *rubescens*, var. *chrysophthalmus* (een uit Engeland beschreven nieuwe variëteit!), *C. glaucescens*, *Disphyma crassifolium*, *Drosanthemum floribundum*, *Erepsia heteropetala*, *Lampranthus falciformis*, *L. roseus*, *Oscularia deltoides* en *Ruschia caroli*. De meeste hiervan zijn aan te treffen in Cornwall, de Kanaal- en de Scilly-eilanden. Van de laatste bezit het eiland Tresco een prachtige botanische tuin, waar je je even buiten Europa waant. Doordat het er praktisch nooit vriest kunnen allerlei tropische gewassen (onder andere boomvarens) hier ook 's winters in de open lucht groeien.

De groeiplaatsen liggen alle vlak aan zee, waar verstuivend zout water de planten kennelijk niet deert. Deze zouttolerantie komt goed van pas tijdens strenge winters, wanneer de meer landinwaarts groeiende planten door de lagere temperaturen aanzienlijke vorstschade kunnen oplopen.

In Nederland zullen deze mesems het - althans in de zomer - in de buitenlucht ook goed doen. De meest winterharde is waarschijnlijk *Disphyma crassifolium*, waarop ik hieronder wat nader wil ingaan.

Drosanthemum floribundum, St. Mary's, Isles of Scilli.

Foto's van de schrijver

Lampranthus falciformis
op een muurtje,
St. Mary's, Isles of Scilly

In de zomer van 1979, na een bezoek aan de welbekende westpunt van Engeland, Land's End, trof ik bij het dichtbij gelegen Lizard Point, 's lands veel minder bezochte zuidelijkste punt, een van de steile kliffen hangende, mij toen onbekende mesem aan. Overige vetplanten waren enkele soorten *Sedum* en *Carpobrotus edulis*; de hier ook groeiende *Lampranthus roseus* werd niet gevonden. Enkele jaren later vond ik dezelfde soort bij New Grimsby op Tresco, waar ze al sinds mensenheugenis is ingeburgerd. De bloei was hier minder uitbundig dan op Lizard Point.

Na het raadplegen van verschillende boeken rees het vermoeden dat we met *Disphyma crassifolium* te maken hadden, maar een uitgebreide beschrijving of een écht goede afbeelding kon ik niet vinden. Volgens de 'Flora Europaea' is Portugal de enige Europese groeiplaats. Het artikel in *Watsonia* nam evenwel alle twijfel omtrent de identiteit weg.

Een meegebracht stekje leidde de eerstvolgende zomer een kwijnend bestaan in de kas. Het jaar daarop gaf een veel beter resultaat: uitgeplant in een bloembak gevuld met schrale grond groeide het plantje werkelijk alle kanten op. De bladeren vertoonden geen roodkleuring zoals op Lizard Point. Daar zijn de sterkere zonnestraling op het klif en de door betere afwatering drogere stand-

plaats verantwoordelijk voor de rode tint.

Bij het naderen van de winter zette ik de helft van de plant op de vensterbank in een matig verwarmde studeerkamer. Het buiten gelaten deel kwam niet alleen glansrijk de winter door, maar ging zelfs bloeien, in tegenstelling tot de binnenshuis overwinterde en in 't voorjaar er weer naast geplante helft. De positie van de bloembak, een beschutte plek tegen een muur op het zuiden, was uiteraard ideaal.

De volgende winter liet ik de hele plant buiten. Ze stond soms onder water, was bedekt met sneeuw en ijs, maar vertoonde na deze arctische behandeling geen spoor van bevroeringsverschijnselen en bloeide in de zomer rijker dan ooit tevoren. Door verhuizing kwam de plant helaas op een ongunstige plek in een tuin terecht en de eerste 'Elfstedenwinter' sinds lange tijd (1984-'85) bleek te veel van het kwade.

1) 'Watsonia' is het orgaan van de Botanical Society of the British Isles en is te bestellen bij The Hon. Treasurer of the B.S.B.I., 68 Outwoods Road, Loughborough, Leicestershire, United Kingdom.

XXG/41, Petroleum Development Oman, P.O. Box 81, Muscat, Sultanate of Oman

NATUURBEHOUD

Cactussen en de Wet

BEN GROEN

In de Nederlandse Staatscourant van vrijdag 24 februari 1984 werd een beschikking gepubliceerd die nu algemeen bekend is bij liefhebbers en handelaren van planten en dieren. Ik doel hierbij op "De in- en uitvoerbeschikking bedreigde uitheemse dier- en plantesoorten 1984" (wet BUDEP), waarmee Nederland uitvoering geeft aan het verdrag van Washington (CITES). Sinds de afkondiging in het staatsblad is het grensoverschrijdend vervoer en handel van de daarin genoemde soorten aan voorwaarden gebonden. In eerdere publicaties van Ger van Vliet (Succulenta 63 (1) pp. 12-13 en 63 (5) pp. 107-108 en Onno Wijnands, Succulenta 67 (9) pp. 191) is voldoende over de wet BUDEP gezegd.

Helaas zijn er anno 1990 lieden die deze beschikking beschouwen als een catalogus. De hierin genoemde cactussen zijn blijkbaar zeer schaars en duur. Een verzamelreis kan uitkomst bieden voor de naar zeldzaamheden dorstende liefhebber. Na raadpleging van geschikte literatuur worden de meest veelbelovende gebieden uitgezocht en in een periode van enige weken wordt een ruime hoeveelheid verzameld. Hierbij worden kosten noch moeite gespaard om populaties volkomen uit te roeien. Immers, hoe minder cactussen overblijven, hoe hoger de prijs. Na het "veldonderzoek" wordt het materiaal gepromoveerd tot onderzoeksmateriaal door het te voorzien van een begeleidend document van een plaatselijke ambtenaar. De wetenschappelijke verzameling wordt na thuiskomst tegen een ruime vergoeding van reis-, verblijfs- en verzamelkosten beschikbaar gesteld aan liefhebbers.

Dit scenario bleek werkelijkheid na in beslagname van een partij Mexicaanse cactussen op Schiphol op 27 februari 1990. De collectie werd onder-

schept door ambtenaren van de Algemene Inspectie Dienst (AID) bij een controle. Aan twee Duitse reizigers werd verzocht de koffers open te maken. Hoewel de heren met enige tussenruimte de douane passeerden werden zij er keurig uitgehaald. In vier grote koffers en een doos waren 1248 cactussen gestouwd. Aange troffen werden onder meer 123 *Strombocactus disciformis*, 114 *Turbinicus ssp.* en 439 *Ariocarpus ssp.*

Daarnaast een collectie prachtige, grote *Astrophytum*-planten en kleinere hoeveelheden *Coryphantha*, *Echinocereus*, *Echinomastus*, *Epithelantha*, *Gymnocactus*, *Lophophora*, *Obregonia* en *Thelocactus*.

De grote kennis van de wet BUDEP van betrokkenen moge blijken uit de zorgvuldigheid waarmee juist de drie niet op bijlage 1 genoemde *Ariocarpus*-soorten zijn verzameld. Het is nog maar een kwestie van tijd voor *A. fissuratus*, *A. kotschoubeyanus* en *A. retusus* hier bij staan. In Groot-Brittannië is het al zover, daar vallen alle *Ariocarpus*-soorten onder de zeer streng beschermde soorten. Bij *Astrophytum* was hetzelfde te constateren, vrijwel alle soorten en variëteiten, maar geen *A. asterias* van bijlage 1. Hierbij moet opgemerkt worden dat de ruim verzamelde *A. capricorne* en *A. myriostigma* in de categorie kwetsbaar van het Threatened Plants Committee vallen en hiermee tevens potentiële Bijlage 1-kandidaten zijn.

Ook de veldkennis was ver boven het gemiddelde van de gewone liefhebber. Alleen al de aanwezigheid van *Obregonia denegrii*, *Turbinicus schmiedickeanus* var. *gracilis* en *T. laui* bewijzen dit. Deze planten zijn (waren?) immers alleen bekend van de typevindplaats. Hiermee wordt de steeds vaker uitgevoerde voorzorgmaatregel bevestigd om geen vindplaatsen te publiceren. Het blijkt niet meer mogelijk te zijn om nauwkeurige veldgegevens te geven, zonder "liefhebbers" attent te maken op nieuwe mogelijkheden. Voor serieuze wetenschappelijke onderzoekers is dit geen belemmering, deze kunnen via officiële kanalen wel aan de informatie komen. Waarschijnlijk is de werkwijze die bij broedvogelinventarisaties gevolgd wordt, ook bruikbaar. Bij een zeldzame soort geeft men een globale locatie op of de waarneming wordt geheel verzwegen.

Natuurlijk is de partij in beslaggenomen na een proces-verbaal. In dit geval kan de justitie eens een kijkje nemen bij betrokkenen thuis. In tegenstelling tot Nederland kent Duitsland wel een bezitsverbod voor bijlage 1-soorten.

Als in hun verzamelingen beschermde succulenten worden aangetroffen, is een deugdelijke verklaring van herkomst sterk aan te raden. Als deze verklaring niet voldoet, volgt ook inbeslagname van deze planten. Het optreden van deze verzamelaars was ook na aanhouding stuitend, men probeerde de ambtenaren alsnog te misleiden door valse soortnamen als *Mammillaria disciformis* en *M. denegrii* op te geven. Daarna is nog gepoogd om de partij vrij te krijgen door te beweren dat het wetenschappelijk materiaal betreft dat niet ter plaatse bestudeerd kan worden. Blijkbaar vereist dit onderzoek tamelijk veel materiaal, het was zeker de derde maal dat de heren een reis ondernamen. Minstens één betrokkene is een notoire recidivist, hij wordt al in een rapport van 1985 genoemd als verzamelaar. Op gevaar af mensen te interesseren voor deze bron van inkomsten, een zeer voorzichtige schatting van de waarde is in Nederland tenminste f 50.000. Dit bedrag ligt in Duitsland nog aanzienlijk hoger. Men moet dan wel bedenken dat bij overtreding er zonder pardon wordt opgetreden.

De AID gaat van het principe uit: geen geldige papieren, altijd fout. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de liefhebber met een doosje in het buitenland gekochte cactussen en genoemde overtreders. Buitenlandse handelaars spelden de goedwillende liefhebbers nog wel eens op de mouw dat een uitvoervergunning niet nodig is bij gekweekt materiaal. Dit is niet waar, voor cactussen is altijd een uitvoervergunning nodig, afgegeven door een erkende officiële instantie. In een extreem geval is eens een Nederlandse dame door een ambtenaar aangehouden met een door haar moeder opgekweekte cactus. De plant passeerde tijdens de tocht de Duitse grens en de plant werd zonder pardon in beslag genomen want er was geen geldige uitvoervergunning aanwezig.

Men kan zich afvragen wat er nu gebeurt met de opbrengst van deze georganiseerde roofpartij in Mexico.

Omdat terugbrengen in de natuur een onmogelijkheid is, worden de planten hier verder gekweekt. Gewoonlijk worden inbeslaggenomen planten verdeeld over Nederlandse en buitenlandse botanische tuinen. De distributie wordt geregeld door hun overkoepelende organisatie; de Stichting Nederlandse Plantentuinen. De SNP regelt gemeenschappelijke zaken van de tuinen zoals contacten met de overheid en de opbouw en instandhouding van een gedecentraliseerde Nederlandse plantencollectie. Zij is ook verantwoordelijk voor de verdeling van geconfiskeerde partijen succulenten. Van de buitenlandse tuinen is de botanische tuin van Palermo op Sicilië belangrijk in het verdelingscircuit. Deze tuin biedt vanaf 1986, toen zij zich aanbood voor IOS-werkzaamheden, een goede opvang voor in beslaggenomen cactussen.

Totdat er een gerechtelijke uitspraak is, moeten de cactussen ter beschikking van justitie staan. De planten worden dan ook geen eigendom van de tuinen, zij worden in bruikleen afgestaan. Afhankelijk van de beschikbare ruimte en interesse van de afzonderlijke tuinen worden de planten ondergebracht en verzorgd. Men hoeft niet jaloers te zijn op dit soort collectie-uitbreidingen. Vaak blijft er maar een bedroevend kleine hoeveelheid over. Dit is natuurlijk afhankelijk van de soort, een *Matucana* heeft een veel grotere overlevingskans dan een *Melocactus*. De planten moeten heel voorzichtig aan de wortel worden gebracht. Soms lukt het, vaak niet. Maar ik gun niemand de frustaties om tientallen jaren oude, prachtige planten te zien wegwijnen.

Cleistocactus Lem.

PETER MANSFELD

Zuicactussen zijn bij vensterbankliefhebbers niet al te geliefd. Deze liefhebbers houden zich meestal niet met Cereussen bezig omdat ze, ten onrechte, denken dat zuicactussen minimaal 2 à 3 m moeten worden alvorens ze bloeien. Een geslacht dat ons laat zien hoe fout zo'n algemene gedachte is, is *Cleistocactus* Lem. Van de meer dan 50 soorten bloeien vele reeds bij een lengte van 50 tot 80 cm alhoewel ze in volwassenheid tot enkele meters lang worden; andere worden slechts één meter groot en bloeien vaak al bij 25 tot 30 cm hoogte.

De bekendste is de uit de Boliviaanse provincie Tarija afkomstige, op 1750 m boven zeeniveau groeiende *C. strausii* (Heese) Backbg. Aan zijn sneeuwwitte, zeer dichte bedoorning heeft hij de bijnaam "zilverkaars" te danken. Op de natuurlijke groeiplaats wordt hij ongeveer 1 m hoog; in onze cultuur overtreft hij dat vaak. Bij een grootte van ongeveer 70 cm, dat is na zo'n 6 jaar vanaf zaaien, verschijnen de tot 9 cm lange, wijnrode tot roodbruine, buisvormige, behaarde bloemen.

C. hyalacanthus (K. Sch.) Goss. wordt dikwijls verwisseld met *C. strausii*. Deze zogenaamde glasdoorncactus blijft echter duidelijk kleiner. Ook wordt hij niet zo dik, slechts 3 cm. Ondiepe lengtegroeven verdelen de epidermis in ongeveer 20 ribben; dwarsgroeven zwak. Door de zeer talrijke dorens valt dit nauwelijks te zien. Deze mooie, gewillig bloeiende soort komt uit de Argentijnse provincie Jujuy.

Het verspreidingsgebied van *C. baumannii* (Lem.) Lem. en zijn variëteiten is enorm; hij komt voor in Uruguay tot aan de Rio Paraguay in Paraguay. Hij wordt slechts 50 cm lang en vertakt zich sterk aan de basis. Dit kenmerk vertonen overigens vele Cleistocactussen. De slechts 2 cm dikke takken liggen op de rotsen of hangen aan de rotswanden: Ook *C. baumannii* bloeit gemakkelijk.

Cleistocactussen zijn ideale kamerplanten: een zonnige plaats en geregeld nevelen zijn belangrijk. In de winter niet totaal laten uitdrogen en de temperatuur liefst op 10°C houden.

Hansastrasse 1, DDR-2500 Rostock

Vert.: Ludwig Bercht

Over planten, liefhebbers en verenigingen

JAN DE KONING

Planten

"Groen" is in. De slager, de bakker, de levensverzekeringsmaatschappijen, en de politieke partijen zijn "groen". Planten zijn soms groen, hoewel we rozen met de kleur rood en zonnebloemen met geel in verband brengen.

Maar het is waar, vooral de bovengrondse delen van een plant, vooral die delen die onder directe invloed van licht staan, zijn vaak groen. Dat groen wijst op aanwezigheid van zogenaamde chlorophyllkorrels, groengekleurde korrels die in kleine compartimentjes, in "cellen", van de plant zitten, die we kunnen zien als we met een loupe of microscoop een plant van dichtbij bekijken. Ook dieren zijn uit cellen opgebouwd, maar er zijn verschillen in bouw, structuur, inhoud en werking. Chlorophyllkorrels hebben ze niet en dat is één van de grootste verschillen tussen planten en dieren, naast de verschillen in bewegen en zich voeden bijvoorbeeld.

De groene chlorophyllkorrels zorgen ervoor dat planten met behulp van het zonlicht voor hun eigen voedsel kunnen zorgen. Ze hebben daar ook nog bodemsappen uit de grond en koolzuur uit de lucht voor nodig. Dát is hetgene waardoor planten zo verschrikkelijk belangrijk zijn voor dieren en mensen: zij kunnen iets wat die twee laatste niet kunnen. Wij zijn voor voedsel volledig afhankelijk van dat proces, dat zich alleen in planten kan afspelen. Dat is dan ook een bijzonder goede reden om planten te "koesteren" en dat is de eigenlijke achterliggende betekenis van dat woord "groen" waar iedereen mee schermt.

De mens is direct of indirect voor zijn overleven afhankelijk van planten: de plant is de natuurlijke bron van een voor de mens noodzakelijke voedselketen. Ook een koe eet gras; wij drinken de melk. Het totaal aan natuurlijke hulpbronnen daalt; het totaal aan bebouwbare land - 11% - daalt, en de rest van het land is te droog of te nat of te toxisch (vergiftigd) of er ligt permanent ijs. Veel natuurlijk land verdwijnt door stedbouw, erosie of voor landbouw en veeteelt. Maar niet alleen voor voedsel zijn de zes miljard mensen die momenteel de aarde bevolken en wiens aantal nog maar steeds groeit van planten afhankelijk. Zonder plantendek zouden de continenten in zee spoelen en zouden wij onvoldoende zuurstof ter beschikking hebben. Handel en industrie kunnen zonder de planten niet functioneren.

De plant is dus niet alleen van het allerhoogste belang voor de mens, maar ook voor het voortbestaan van de hele aarde.

Momenteel zijn de bloemplanten van de hogere planten in de meerderheid; dat is niet altijd zo geweest. Recente schattingen zeggen dat er van de **Angiospermae**, de bloemplanten, zo'n 250.000 verschillende soorten bestaan. Daarvan zijn er maar 100 tot 200 van vrijwel dagelijks belang voor ons. Maar over de wereld worden zo'n 6000 op allerlei mogelijke manieren, intensief of minder intensief, in land-, bos- en tuinbouw en door de farmaceutische industrie gebruikt. Ze worden gebruikt voor voedsel, bouw materiaal, in handel en industrie, voor verpozing, in de kunst, en in onze sociale contacten.

De krant bericht regelmatig over afbraak en verdwijnen van het tropisch regenwoud. Maar ook in China, in gematigd klimaat, is er van de natuurlijke vegetatie vrijwel niets meer over. In Europa gaat het plantendek hard achteruit. En voor

Nederland zelf zijn de cijfers niet minder dan schokkend. In de "Rode lijst van de in Nederland verdwenen en bedreigde planten (Pteridophyta en Spermatophyta; varens en zaadplanten) over de periode 1980 tot 1990" staan de volgende cijfers: verdwenen soorten varens en zaadplanten: 55. Bedreigde soorten: 376, waarvan 165 zeer sterk bedreigd, 64 sterk bedreigd en 147 bedreigd. Nog eens 110 soorten staan sterk onder druk, en gaan achteruit.

Over de hele wereld geteld zijn die aantallen nog veel dramatischer: van de hierboven genoemde 250.000 nu nog aanwezige plantesoorten zullen er in de komende vijftig jaar 40.000 verdwijnen als de wereld gewoon doorgaat op de huidige weg. Dat betekent dat simpelweg eenzesde van de plantenrijkdom zoals wij die gratis en voor niks hebben meegekregen door ons toedoen niet meer ter beschikking van onze kinderen zal staan.

Het is dan ook geen wonder dat de verenigingen voor soort- en natuurbescherming nu eindelijk willen overgaan van de brandweer-filosofie naar echte, niet-achteraf-bescherming. Het is duidelijk dat we daarbij niet alleen naar Nederland mogen kijken, maar dat vooral internationaal gerichte aanpak noodzakelijk is. Voor de soortbescherming is één van de laatste redmiddelen conservering van soorten in botanische tuinen. Daarover is nogal wat te doen omdat het onvoldoende is om van een zeldzame soort een plant of wat in een botanische tuin te laten overleven. Heel veel meer moet gebeuren; maar ik wil er toch met nadruk op wijzen dan vanuit de Nederlandse botanische tuinen, via hun Stichting Nederlandse Plantentuinen, nu met nadruk wordt gedacht aan juist hún taak bij de bescherming van zeldzame en bedreigde plantensoorten. Daarover is nu uitgebreid contact met een internationale organisatie, de BGCS, voluit: "Botanic Garden Conservation Secretariat", waarin wereldwijd botanische tuinen hun krachten bundelen tot behoud van bedreigde planten.

Liefhebbers

Lief en hebben; daaruit bestaat dat woord. Mensen houden van planten, en bloemen houden van mensen, zegt de reclame. Dat mensen van planten houden, uit zich op veel verschillende manieren. Planten krijgen een bepaalde hoeveelheid aandacht, mensen verzorgen planten, ze willen dat ze groeien en bloeien en ze geven de planten een plaatsje in hun bestaan, mensen geven namen aan planten: vergeet-me-niet, ogentroost, genadekruid.

Planten zijn die levende wezens waar liefhebbersverenigingen en handelaren op inspelen. Hoe mooier de plant, hoe liever. En zeker ook: hoe zeldzamer de plant hoe mooier.

Door dat laatste is nu, naast alle gevaren waaraan planten nu al bloot staan, ook nog een groep liefhebbers ontstaan, die gaarne nog de mooiste, de meest zeldzame, die heel erg ver weg nog wel ergens vindbare, plant wil hebben. En daarbij is ook de handelaar gekomen die zo'n klant bedient, of is er een combinatie van liefhebber en handelaar ontstaan waarbij men door zijn liefhebberij ook nog goed de markt kan bedienen.

Verenigingen

Er zijn in Nederland vele liefhebbers- en vriendenverenigingen van planten en tuinen: gelukkig maar. Vele mensen die van planten houden, meer van planten willen weten, er met elkaar over praten, gegevens uitwisselen, met elkaar denken over de rol van planten om ons heen, bij ons thuis, in de tuinen en wat verder weg op de aardbol. De vereniging kan betrekking hebben op bepaalde plantensoorten of plantengroepen, op de plant in relatie tot iets, op de bescherming van de natuur, op de bescherming van bepaalde planten, op tuinen die de

plant in een bepaald kader zetten zoals de botanische tuinen, op de bestudering van bepaalde aspecten van planten, op de handel in bepaalde planten, op internationale samenwerking ten aanzien van verschillende aspecten aan planten en ga zo maar door.

Deze verenigingen werken door elkaar, of langs elkaar, of tegen elkaar, en sommige werken echt mét elkaar.

Stichting Nederlandse Plantentuinen

Sinds een jaar bestaat er in Nederland een uniek instituut dat wereldwijd de aandacht trekt: een nationale plantencollectie die in deelcollecties bij verschillende botanische tuinen is ondergebracht. De **Stichting Nederlandse Plantentuinen** verzorgt de coördinatie van die collectie en bevordert het gebruik ervan, stimuleert voorlichting van het publiek en gebruik door het bedrijfsleven en rapporteert naar de overheid over de staat van de collecties en de tuinen.

Het is bekend dat bij een aantal liefhebbersverenigingen nogal wat verwarring bestaat omtrent die botanische tuinen: men zou er soms onverschillig met het materiaal omgaan, geen kennis van zaken hebben en de liefhebbersverenigingen liever zien gaan dan komen. Het is duidelijk dat de samenwerking niet altijd optimaal is geweest, en dat er ook bij de liefhebbers nogal schichtig naar dat "wetenschappelijke" in die botanische tuinen wordt gekeken. Wat dat betreft mag het wellicht een geruststelling zijn dat ook de overheid nu aan de wetenschap de eis stelt dat het naar allen toe duidelijk verklaart waar die wetenschap nou voor dient. Voor wat betreft de botanische tuinen is één van de doelstellingen van de stichting de rol en werkzaamheden van de tuinen duidelijk te maken. En dat niet alleen.

We staan voor een gezamenlijke taak ten aanzien van de planten, ieder vanuit zijn eigen invalshoek. Willen we, liefhebbers, vrienden van tuinen, verenigingen en stichting die gezamenlijke taak goed willen uitvoeren dan zal, met begrip voor elkaars standpunten, zeer veel werk tesamen mogelijk en noodzakelijk zijn. Een paar onderwerpen: vermeerdering van bedreigde of zeldzame soorten, uitbouw van collecties, testen van educatieve programma's, en algemene voorlichting naar het publiek.

Stichting Nederlandse Plantentuinen, Postbus 116, 2770 AC Boskoop

Eriocereus jusbertii; een onderstam uit een buitenechtelijke relatie?

J.J. DE MORREE

Jusbertii-planten worden bij verzamelaars hogelijk gewaardeerd. Niet zozeer omdat ze meterslange slappe en onaanzienlijke zuilen vormen, maar om in de vorm van onderstam te dienen als voedster van onze kwetsbare kleinoden. Ook ik gebruik jusbertii's als onderstam voor Gymnocactussen, Neolloydia's en kleine Mammillaria's. De geënte plantjes houden een mooie gedrongen habitus, terwijl ze toch veel voorspoediger groeien dan op eigen wortel. Het is zeker geen fraai gezicht om b.v. *Mammillaria gasseriana* en *M. tetrancistra* als pilaarheiligen te zien zitten op zo'n groene zuil. Wie zich echter specialiseert in kleine soorten, die op eigen wortel in ons klimaat slechts een kort leven

"Succulenta" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgisch vereniging van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

BESTUUR

Voorzitter: F. van Tricht
Vice-voorzitter: vacature
Secretaris: F.R. de Groot
Penningmeester: J. Vrenken
Bestuurslid België: J. de Wael
Alg. Bestuurslid: W. Alsemgeest
Alg. Bestuurslid: E. van Die-van Wijnen
Alg. Bestuurslid: M.J. van Eijsden

LIDMAATSCHAP en FINANCIËLE ZAKEN

J. Vrenken, Elandstraat 1, 5408 XC Volkel, tel. 04132-72917.
Het lidmaatschap kost voor leden f 40,-/Bfrs 725 en voor elders wonende leden f 50,-. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 7,50/Bfrs 140.
Opzeggen: uiterlijk 1 december, schriftelijk, bij de ledenadministratie.
Postgironummer 680596 t.n.v. Succulenta te Volkel.
Bankrek.nr. 55.32.38.981 bij de A.B.N. t.n.v. Succulenta te Volkel.
Voor België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.

LEDENADMINISTRATIE

M.J. van Eijsden, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen.
Aanmelding en verzoeken om inlichtingen uitsluitend schriftelijk.

SECRETARIAAT

F.R. de Groot, Punter 26-10, 8242 EA Lelystad, tel. 03200-41379.

PROPAGANDA

W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort, tel. 03484-1083.

MAANDBLAD

Hoofdredakteur: A. van Uijen, G.J. Goeverneurstraat 11, 3532 XV Utrecht.
Redakteur: L.E. Groen, Alexanderweg 72, 6721 HH Bennekom.
Redakteur: J.J. de Morree, Kon. Emmalaan 23, 2264 SH Leidschendam.

BELGISCHE BELANGEN

J. de Wael, St. Rumoldusstr. 109, 1851 Grimbergen België.

REDAKTIERAAD:

R. van Donkelaar, T. Neutelings, A.B. Pullen (voorzitter) en B. Zonneveld.
Correspondentieadres: A.B. Pullen, Pr. Beatrixlaan 10, 7711 KG Nieuwleusen.

VERENIGINGSNIEUWS

F.R. de Groot, Punter 26-10, 8242 EA Lelystad.
Sluitingsdatum 15e van de maand voor het verschijnen.

ADVERTENTIE EN VRAAG EN AANBOD

J. Smit-Reesink, Pr. Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom. Tel. 08389-17551
Sluitingsdatum: 15e van de maand voor het verschijnen.

ADVERTENTIETARIEVEN

1/16 pag. f 30,-/Bfrs 600; 1/8 pag. f 55,-/Bfrs 1100; 1/4 pag f 85,-/Bfrs 1700; 1/2 pag. f 140,-/Bfrs 2800; 1 pag. f 240,-/Bfrs 4800.
Kortingen op aanvraag.

INSTELLINGEN

BIBLIOTHEEK

J. Magnin, Ooievaarstraat 13, 3291 XK Strijen.
Katalogus à f 1,50/Bfrs. 30 te bestellen op girorek.nr. 13.45.616 t.n.v. J. Magnin.

CLICHÉFONDS

J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

DIATHEEK

J. Deckers, Hertogstraat 39, 6441 HA Brunssum, tel. 045-272461.

BOEKENVERKOOP, R.Z.H. EN VERENIGINGSARTIKELLEN

E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren, tel. 08388-3579.

Inclusief portokosten:

1. Het boek Discocactus, Engels of Duits. Prijs f 7,50/Bfrs 150.
  2. Het boek "Wat Betekent die Naam". Verklarend woordenboek van nagenoeg alle voorkomende Latijnse cactus- en vetplantennamen. Prijs f 15,50/Bfrs 310.
  3. Handleiding voor het verzorgen van cactussen en andere succulenten. Prijs f 6,-/Bfrs 120.
  4. Bewaarband voor het tijdschrift. Een jaargang per band. Prijs f 16,-/Bfrs 330.
  5. Verenigingsspel in brochurevorm of als steekspel. Prijs f 4,-/Bfrs 80.
  6. Ansichtkaarten met afbeeldingen van succulenten. Prijs per set van 10 kaarten f 2,50/Bfrs 50.
- Tegen vergoeding van portokosten zijn propagandafolders en affiches te verkrijgen.

Bij afname van grotere hoeveelheden gelden kortingen.

Bestellen uitsluitend door overschrijving van het juiste bedrag op girorek. 3742400 t.n.v. Succulenta afd. verkoop te Lunteren, onder vermelding van het gewenste artikel.

Voor België: rekeningnummer 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.

Beste Succulentelieden,

Hebt u uw contributie over 1991 al betaald?
Bij te late betaling ontstaan er vervelende situaties en onnodige kosten.

de penningmeester
J. Vrenken

EVENEMENTENKALENDER 1991

- 13 Apr : Algemene ledenvergadering in omgeving Venlo, info in het Februari-nummer.
- 20 Apr : Bijeenkomst van de Algemene Studieclub bij Hr Rubingh in Soest.
- 27-28 Apr : Jaarlijkse bijeenkomst van Internoto, deze keer in Nederland op de Flevehof, info bij F.R. de Groot.
- 4 Mei : Friese cactus- en vetplantenbeurs in Leeuwarden, info in het Januari-nummer.
- 18 Mei : Open dag afd Zeeland, info bij Bertus Spee.
- 25 Mei : Goudse cactusbeurs, info in het Januari-nummer.
- 2 Juni : Jaarlijkse tentoonstelling Cactusweelde afd Noorderkempen, info Hanendreef 63, 2930 Brasschaat.
- 8 Juni : 3e Ruil- en verkoopbeurs afd Leiden.
- 16-22 Juni : 24e Biennial Convention van de Cactus en Succulent Society van America, te houden in San Antonio, Texas info bij Claude Townsend, 5102 Village Green, San Antonio, Texas 78218 USA.
- 5 Okt : Cactusbeurs van het Noorden te Zuid Laren.

25-JARIG JUBILEUM

C. VAN ANKEREN, Burg. Padmosweg 136, 3648 BL Wilnis
J.L. DEN BOEF, Mr. Heemskerckstraat 24 2982 SJ Ridderkerk
DE RAEYMAKER, Nijverheidsstraat 40, 02840 Rumst
G. COOLS, Adrinkhovelaan 107, 02150 Borsbeek
A. DIXHOORN, Kasteelstraat 19, 4553 BA Philippine
C.J. DE GILDE, Zoutmanstraat 47, 2518 GM Den Haag
J. HOOGEBOOM, Goeman Borgesiusstr. 35, 7391 VA Twello
J.A. HUIJSSOON, Primulalaan 6, 5582 GL Waalre
MITTICH DR DEPARTM BOTANY, Univ. of California, 095616 Daves/Calif.
PROF.DR. S.R. POTTASCH, Zuidlaarderweg 1, 9756 CE Glimmen
J.W.C. SCHALKWIJK, Larensestraat 85, 2574 Den Haag
DR. D.J. SMEENK, Bloemkeshof 7, 5301 WK Zaltbommel
IR. G.E.M. UIL, Cuperstraat 3, 6681 AR Bommel

40-JARIG JUBILEUM

A. BUCQUET, Slichtenhorststr. 84, 6524 JV Nijmegen

JOHN D. DONALD, 20 George V Av., B115 SE/ Worthing
G.J. JUTTE, Roerdompstraat 65, 2802 CS Gouda
C. SCHARP, Weth. Nijhuisstraat 54, 7545 NK Enschede

AFDELINGSJUBILEA

1 Jan 1991 afd Dordrecht 35 jaar
23 April 1991 afd Amsterdam 65 jaar
28 April 1991 afd Groningen 35 jaar

AFDELINGSNIEUWS

Afd Arnhem.

14 Febr, voordracht door R. van Donkelaar over Euphorbia's. Plaats; zaaltje van de speeltuinvereniging Tuindorp achter Floralaan 18, Wageningen. Aanvang 20. 00 uur.

Afd. Brabant-België.

25 Jan, Hr Van de Meuter, minder bekende cactussen en Stapelia's.

22 Febr, Hr Van den Broeck, Venezuela. Plaats; Horteco, de Bavaylei 119 Vilvoorde. Aanvang 20. 00 uur.

Afd. Fryslan.

12 Febr, dia's uit de diatheek en dia's van eigen leden. Plaats; Zalencentrum Tivoli, Huizumerlaan 59, Leeuwarden. Aanvang 19. 30 uur.

Afd. Gooi en Eemland.

14 Febr, ? Plaats: Goede Herderkerk, Simon Stevinweg 146, Hilversum. Aanvang 20. 00 uur.

Afd. Tilburg.

4 Febr, gezellige praatavond. Plaats Kasteelhoeve Hasseltstr 256, Tilburg. Aanvang 20. 00 uur.

Afd. Utrecht e. o.

14 Febr, jaarvergadering en dia's van eigen leden. Plaats; Buurthuis Ravelijn, H. Graaflandstraat 2a, Utrecht. Aanvang 20. 00 uur.

Afd. Zeeland.

25 Jan, jaarvergadering en reisverslag over Mexico met dia's van Hr Minnaar. Plaats; Thonmaskapel aan de Vrijlandstraat, Middelburg. Aanvang 20. 00 uur.

Afd. Zuid Limburg.

5 Febr, lezing van Hr Linden over Tenerife + Ioterij. Plaats; het Gemeenschapshuis, Hoofdstraat 12, Schimmert. Aanvang 19. 30 uur.

Afd. Zwolle.

24 Jan, Jaarvergadering tevens uitslag van de zaaiedstrijd. Plaats; Centrum voor Tuinbouwonderwijs, Prinses Margrietstraat 2, Zwolle. Aanvang 19. 30 uur.

NIEUWS VAN ONZE BELGISCHE ZUSTERVERENIGINGEN.

Cactus-Flora.

22 Jan, Van de Meuter met Stapelia's 2e deel.
25 Febr, R. Nijs Mexico. Plaats, Prov. Instit. voor tuin- en landbouw Mechelsevest 3000 te Leuven.
Cactusweelde Noorderkempen.

20 Dec, Diavoordracht m. b. t. klubactiviteiten 1990, met dia's van eigen leden.

Vervolg van pag. 2

21 Febr, panelgesprek over zaaien met praktische voorbeelden en dia's. Plaats; lokaal 'Vogelzang', Miksebaan 25, Brasschaat. Aanvang 20.00 uur.

Islaya.

1 Febr, hybriden door R. Forteyne. Plaats RBS/RMS Stationstr 82 te Aalter. Aanvang 20.00 uur.

BIJ HET BEGIN VAN 1991

Ook dit jaar wil ik, mede namens mijn collega-bestuursleden beginnen met U allen een gezond en gelukkig jaar te wensen.

Het zal een jaar worden waarin een aantal reeds ingezette of geplande aanpassingen gerealiseerd gaan worden.

Zoals b.v. het realiseren van dia-series i.p.v. losse dia's, andere opzet RZH, informatie hierover in Februari, andere Redactie waardoor andere ideeën over opzet en inhoud van ons maandblad gestalte gaan krijgen en mogelijk in de loop van het jaar ook in het uiterlijk van het maandblad zichtbaar worden. De redaktieraad die zijn eerste werkstuk, het themanummer 'zaaien' realiseerde in November 1990, zal ook met deze themanummers verder gaan en trachten dit jaar er twee te realiseren, mogelijk zelfs nieuwe initiatieven te ontwikkelen.

Er waren gesprekken met de Stichting Nederlandse Plantentuinen en 'Wageningen' om tot meer samenwerking te komen, gesprekken die ongetwijfeld in 1991 een vervolg zullen vinden.

Succulenten en computer-enthousiastelingen werden gevraagd en zoeken wegen om tot samenwerking en uitwisseling van gegevens te komen. Kortom er zijn nogal wat zaken aan het veranderen cq zich aan het ontwikkelen.

1991 zal ook het jaar worden van de voorbereiding voor de Floriade, de werkgroep is geïnstalleerd en via deze gele pagina's zult U van maand tot maand op de hoogte gehouden worden van de ontwikkelingen, de vorderingen, de moeilijkheden, oproepen voor hulp en ondersteuning etc etc.

Ook bij het begin van 1990 heb ik een stukje op deze pagina's geschreven hierin werd om hulp gevraagd en zowaar reageerden een drietal mensen positief op deze oproep.

Dankzij deze mensen werden alle litho's van in Succulenta verschenen kleurenfoto's geïnterviewd en in een database ondergebracht zodat ze ook voor andere publikaties ter beschikking komen, een andere vrijwilliger is nog steeds bezig om al onze dia's te inventariseren en de derde schrijft of vertaalt regelmatig stukjes voor Succulenta. Hulp dus die voor Succulenta zeer waardevol was en is, wij zijn blij dat Succulenta zulke leden telt.

Maar de verwachtingen die onze leden van Succulenta hebben worden steeds hoger en het aantal bestuursleden stijgt niet integendeel vrijkomende plaatsen kunnen niet bezet worden doordat zich geen kandidaten melden.

Er is nog steeds een vacature voor bestuurslid(vice-voorzitter) en per April 1991 een penningmeester ,daarnaast roepen wij een ieder die tijd vrij kan maken om, binnen zijn mogelijkheden, kort of langlopend ondersteunende werkzaamheden voor Succulenta te verrichten op om zich bij mij te melden.

Ook hopen wij dat de afdelingen dit jaar nog actiever aan het leden werven en bekend maken van onze vereniging kunnen werken.

Ons ledental is onder de 'kritische grens' van 2500 leden gekomen dat gaat betekenen dat de leden dit jaar met bezuinigingen of voorstellen daartoe geconfronteerd gaan worden.

Vergeet niet je bij de secretaris te melden met ideeën/voorstellen of hulp, verder wensen wij U een succesvol Succulenten jaar.

Rob de Groot, secretaris

Cactus en Vetplantenbeurs afd Fryslan.

Zaterdag 4 Mei 1991 is het weer zover dat de afdeling Fryslan zijn jaarlijkse, traditioneel geworden plantenbeurs zal houden. Degenen die belangstelling hebben kunnen contact opnemen met het onderstaande adres.

De tafelhuur bedraagt fl 2,50 per meter, handelaren fl 5,- per meter. Toewijzing van de plaatsen naar volgorde van aanmelding.

Datum 4 Mei

Plaats Onderwijscentrum voor de Land- en Tuinbouw

Klaas Hartsweg 1 in Leeuwarden (achter zalencentrum Tivoli aan de Huizumerlaan)

Voor een routeaanduiding wordt gezorgd.

Openingstijden zijn van 10.00 tot 15.00 uur.

Inlichtingen bij A. Veenstra, Bernhardlaan 48a, 9291 HP Kollum

tel 05114-1966.

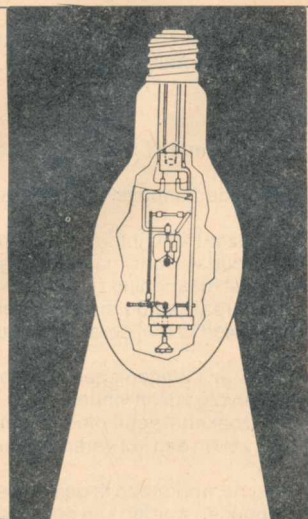
Goudse Cactusbeurs.

De Goudse cactusbeurs is dit jaar vastgesteld op 19 Mei, ze zal weer gehouden worden in de grote zaal van Kunstmin, Boelekade 69 in Gouda.

Er is een cactus ruil- en verkoopbeurs en er zal een tentoonstelling zijn. De toegang is gratis.

Openingstijden zijn van 10.00 tot ca 15.00 uur

Inlichtingen bij Mw G.J. Maas, tel 01827-3059.

**VOOR
ALLE SOORTEN
CACTUSSEN HET
HELE JAAR DOOR
IN HUIS OF IN DE KAS**

Geef uw zaailingen een goede start door ze te voorzien van voldoende licht van groeilampen.

"Using a growlight you can have an indoor garden in any dark corner" Sunday Times.

Het vertrouwen in onze producten geeft ons de mogelijkheid onze producten met

2 maanden niet goed geld terug garantie aan te bieden.

VUL DE BON IN VOOR GRATIS BROCHURE

Naam: .....

Adres: .....

PC + woonplaats: .....

Sunlight Systems
Korte Leidse Dwarsstraat 157
1017 PZ Amsterdam
Tel. 020-384957

Cactuszaden en Tillandsia's

Vraag onze gratis zaadlijst met meer dan 3000 soorten en variëteiten aan. Naast een uitgebreid assortiment cactuszaden vindt u ook: Euphorbia, Pachypodium, Agave, Yucca, Cycas, Datura, Eucalyptus, Passiflora, Conophytum, Lithops, Mesembryanthemum, Musa-Bananen, Palmen, Palmvarens en nog vele andere zaden van (Succulente) planten. Tevens een groot assortiment Tillandsia's.

G. Köhres

Wingertstraße 33 - D-6106 - Erzhäusen/Darmstadt.

DOUG AND VIVI ROWLAND,
200 SPRING ROAD, KEMPSTON,
BEDFORD, ENGLAND MK42 8ND.

CACTUSSEN- EN VETPLANTENZADEN

Schrijf vandaag nog voor
GRATIS ZAADLIJST

Verslag van de Algemene Leden Vergadering gehouden op 27 okt. 1990 in de Reehorst te Ede, vanaf 13.00 uur.

1. **Opening.**
De vice-voorzitter heet alle aanwezigen welkom en spreekt zijn hoop uit dat het een vruchtbare vergadering mag worden.
2. **Goedkeuring van de notulen van de Algemene Ledenvergadering van 7 April 1990.**
Er blijkt wat onduidelijkheid te zijn ontstaan doordat het jaarverslag over 1989, van de secretaris in de notulen is opgenomen. Wellicht komt het de overzichtelijkheid ten goede als dit verslag separaat wordt gehouden.
Het voorstel om de Statuten ook aan alle leden te sturen wordt gewijzigd in: op aanvraag kunnen alle leden de Statuten verkrijgen.
De notulen worden zonder verder commentaar goedgekeurd.
3. **Mededelingen en binnengekomen stukken.**
De vice-voorzitter vertelt dat er in 1990 een wisseling van taken heeft plaats gevonden. Hr C.Jamin heeft ± 12 jaar het Buiningfonds beheerd en voor opslag en verkoop van de boeken zorg gedragen. Deze taak is inmiddels ondergebracht bij de verkoop van verenigingsartikelen door Mevr. van Die.
Hij bedankt de Hr Jamin en overhandigt een enveloppe met inhoud. Er moet een nieuwe opslag plaats voor een deel van de boeken gevonden worden, een oproep aan de leden om ruimte ter beschikking te stellen volgt. Er is nog een grote voorraad Disco-cactusboeken. We besluiten om alle afdelingsleden een boek ter beschikking te stellen.
De vice-voorzitter deelt mede dat door een technische fout het punt verkiezing nieuwe bestuursleden niet op de eerste uitnodiging heeft gestaan. Er is echter onmiddellijk na het uitkomen van Succulenta van Sept een rectificatie naar alle afdelingssecretariaten gestuurd, het is op de voorzittersvergadering bekend gemaakt en heeft in het Oktobernummer van Succulenta gestaan. De vice-voorzitter vraagt of er bezwaren zijn om dit punt alsnog op de agenda op te nemen. Geen bezwaren.
Hij deelt verder mede dat er voor de vacature van Hoofdredakteur twee aanmeldingen zijn binnen gekomen en dat keuze en overdracht in November zullen plaats vinden.
Geen binnen gekomen stukken.
4. **Begroting 1991.**
De penningmeester heeft de financiële overzichten uitgereikt en geeft de volgende toelichting:
-er is minder inschrijfgeld binnen gekomen door het geringere aantal nieuwe leden.
-de afrekening van de verkoop van de kalenders vindt later plaats waardoor even een negatief saldo ontstaat.
-het dalende ledenaantal is de oorzaak van wat lagere inkomsten en begroting.
Er is een vraag over de precieze werkzaamheden van Alpha, we hebben toch ook een ledenadministrateur. Alpha doet onze ledenadministratie, registreert binnenkomende betalingen, verzend acceptgiro's, drukt de labels voor het verzenden van het maandblad, zorgt dus voor continuïteit in onze administratie en ledenadministratie.
Propaganda is minder dan begroot. Aan uitgegeven omdat er begroot was voor een advertentie-campagne. Een proefadvertentie leverde zo weinig respons op dat we niet verder gegaan zijn.
De begroting wordt goedgekeurd.
5. **Vaststellen kontributie voor 1991.**
De vice-voorzitter geeft achtergrond informatie over de ontwikkeling in ledenaantal, deadline ± 2500 leden is bereikt.
We zullen dus aan inkomsten-vergroting moeten werken door b.v. leden te winnen, uitgaven te beperken of kontributie te verhogen.
Kontributie-verhoging is een zeer impopulair middel en kan grote gevolgen voor het ledenaantal hebben. Uitgaven beperken kan b.v. op het maandblad, volgens de hoofdredakteur zitten we al aan de ondergrens van de kwaliteit met een aantal zaken.
Aantasting van de kwaliteit van het maandblad moeten we zeker vermijden, misschien zijn er kwantitatief nog wat mogelijkheden.
Als er veranderingen op komst zijn, deze tijdig aan de afdelingen doorgeven zodat deze zich kunnen uitspreken.
Er worden vragen gesteld over de ontwikkeling van het ledenaantal door de jaren heen en bij kontributie-verhoging over deze ontwikkelingen hebben in Januari en Februari 1990 stukken en tabellen in de gele pagina's gestaan.
We besluiten om de kontributie voor 1991 hetzelfde als 1990 te houden.
6. **Verkiezing nieuwe bestuursleden.**
Er zijn twee vacatures, voorzitter en vice-voorzitter. Per medio 1991 is de penningmeester aftredend.
Er is een kandidaat voor het voorzitterschap. In onze Statuten en Huishoudelijk Reglement hebben artikel 31 en 32 betrekking op deze situatie. En is kandidaat F. van Tricht bij deze gekozen.

Een dringend verzoek aan de afdelingen om voor de vacature en de komende vacature kandidaten aan te dragen.

7. **Lopende zaken.**

Kalender, dit is een moeilijke zaak aan het worden.

De verkopen lopen terug, er blijven klachten over de kwaliteit, eigenlijk komt ze te laat uit dit zou al in Juli/Aug moeten zijn om op beurzen e.d. te verkopen en er is geen zekerheid over het uitkomen in de toekomst. Het bestuur wil weten of er naar alternatieven gezocht moet worden b.v. in de richting Steinhart met een Nederlands- talige uitgave.

De kalender is vrijwel de enige kontaktdraad met onze zuiderburen en dit contact zou uitgebouwd moeten worden.

Het is natuurlijk een knappe prestatie dat zij er nog steeds in slagen een kalender voor deze prijs te realiseren.

We spreken af dat er op de Voorjaarsvergadering zekerheid over het uitkomen moet zijn. Zo nee dan verwachten de leden een voorstel van het bestuur.

Floriade 1992.

Onze deelname is door de Floriade-commissie geaccepteerd. We delen een kas met de kring van Fuchsia-vrienden.

We moeten ± 300 m2 gedurende 6 maanden vullen en onderhouden

Over het vullen zijn we optimistisch, er zijn al heel wat toezeggingen binnen. Over het plaatsen en onderhouden moeten we op korte termijn gesprekken starten met de afdelingen in de buurt. Andere afdelingen kunnen akties starten om geld in te zamelen en goede ideeën zijn ook welkom.

De spoedige toezeggingen voor bijdrage van andere afdelingen kunnen natuurlijk geweldig stimulerend werken.

Ook commerciële kwekers kunnen een grote rol spelen.

Intensivering van de samenwerking met Belgische afdelingen. Dit onderwerp is ook in België bespreekbaar en verkennende gesprekken zijn gaande. De vraag met welk oogmerk wij deze gesprekken ingaan wordt beantwoord met samengaan vereniging en maandblad. Wij reserveren al ruim plaats op de gele pagina's voor de Belgische verenigingen. Wellicht is er nog meer mogelijk.

Er is een opmerking dat wij de samenwerking nog verder zouden moeten zoeken en wel in E.E.G. verband.

8. **Rondvraag.**

Er zijn diverse suggesties om na te denken over de structuur van Succulenta, b.v. als bij Belgische verenigingen of zoals bij Groei en Bloei of op een andere wijze met een overkoepelend orgaan. We zouden bij zulke structuren meer kans maken losse of verspreid wonende leden vast te houden, menen een aantal aanwezigen.

Sterke plaatselijke binding moet in het oog gehouden worden en de bindende factor kunnen de afdelingen, al dan niet zelfstandig, zijn. Ook al hebben diverse mensen kritiek op het maandblad, alleen maar abonnee's op het maandblad zullen er zeker zijn en blijven. Afd. Groningen vraagt zich af wat de invloed van het bestuur op het maandblad is.

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het maandblad, de redactie controleert het blad taalkundig en laat het blad bij wetenschappelijke artikelen op de geldende voorschriften en normen toetsen.

Er worden stappen ondernomen om het blad ingrijpend te wijzigen en moderniseren.

De postbezorging levert ook problemen op, het blad valt niet bij de afdelingen gelijktijdig in de bus waardoor men b.v. voor vraag en aanbod altijd te laat is.

Kunnen wij geen invloed op uitoefenen. De PTT claimt wel binnen 24 uur te bezorgen maar een aantal moeilijk bereikbare plaatsen komen toch een tot enkele dagen later aan de beurt.

De nieuw benoemde voorzitter F. van Tricht dankt Hr de Bekker voor zijn weer voortreffelijke leiding en zijn langdurige waarnemen van het voorzitterschap. Hij biedt namens het bestuur en de vereniging, symbolisch een ceder voor in de tuin van Hr de Bekker aan. Deze zal in het voorjaar geleverd en geplaatst worden.

De volgende vergadering wordt vastgesteld op 13 April 1991 op een nader te bepalen plaats, bij voorkeur omgeving Venlo.

Zie hiervoor de uitnodiging in het Februari-nummer van Succulenta.

F.R. de Groot, secretaris

Jaarverslag RZH 1990

In 1990 werden er 48 pakjes aan beginnende cactusliefhebbers gestuurd.

Het aanbod van planten viel het afgelopen jaar wat tegen, maar van het jaar ervoor waren nog wat planten overgebleven, zodat er per pakje toch nog 15 planten verstuurd konden worden.

Slechts 10 mensen hadden zich opgegeven om een ruil- of verkooplijst te ontvangen, jammer want er werden heel mooie planten aangeboden.

Naar mijn mening wordt de aktie voor de beginnende cactusliefhebbers erg gewaardeerd en die moet ook zeker doorgaan.

De ruilers of verkopers kunnen nog best een duwtje in de goede richting gebruiken. Wie komt er met leuke en bruikbare ideeën?

Het jaar 1990 werd afgesloten met fl 342,83 op de giro.

Lunteren, E. van Die-van Wijnen

R.Z.H. 1991.

We gaan weer van start voor de beginnende succulentieliefhebbers.

Om mee te kunnen doen maakt U fl 5,- over op giro nummer 3960475 t.n.v. RZH Molenweg 56, Lunteren onder vermelding: Beginner 1991.

Beginners uit België sturen 100 Bfrs in een enveloppe, met naam en adres.

Mocht U voor de instandhouding van RZH iets meer willen geven, dan wordt dat in dank ontvangen.

In de loop van het eerste halfjaar ontvangt U dan een pakketje met ± 12 verschillende plantjes. De verschuldigde bijdragen en gegevens ontvangen wij graag voor 31 Maart.

In het Februari-nummer van Succulenta hoop ik bekend te kunnen maken wat we voor de ruilers gaan doen, suggesties zijn van harte welkom.

E. van Die-van Wijnen.

Een dringend verzoek aan de zaaizende succulentieliefhebbers.

Als U zaaelingen over hebt en U wilt ze kwijt, dan helpt U mij enorm door mij deze toe te sturen, zodat ik de beginnende succulentieliefhebbers van plantjes kan voorzien.

U kunt ze bij vorstvrij weer, zonder pot of aarde, opsturen.

De kosten worden vergoed en bovendien kunt U 3 wensplanten opgeven. RZH zal dan proberen een van die wensen te vervullen.

E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56 Lunteren 6741 KM.

Jaarverslag over 1990 van de diatheek.

Het aantal aanvragen voor series bedroeg dit jaar 8 stuks, hetgeen niet zo overweldigend is. Ondanks de advertenties in het maandblad lopen de aanvragen toch elk jaar weer terug. Terwijl het houden van een lezing bij de aangeboden series ook voor de iets gevorderde liefhebber best te doen is.

Op de advertenties in de gele pagina's met het verzoek tot kopieëren van series is geen respons gekomen. Dit is niet bedoeld als concurrentie voor iemand's lezing, maar voor algemeen gebruik, bijvoorbeeld dia's van planten op de Canarische eilanden of zo.

Het aantal schenkingen van dia's, dit jaar twee, blijft konstant.

In het voorjaar van 1991 zal een catalogus ter beschikking komen, men kan deze tegen kostenvergoeding aanvragen. Deze catalogus zal alle dia's, op alfabet, die momenteel in de diatheek zijn ondergebracht bevatten.

In 1991 wordt ook aan uitbreiding van het aantal aan te vragen series gewerkt, op dit moment zijn het er nog 7.

serie 1 100 mooie cactussen

serie 2 100 mooie vetplanten

serie 3 het geslacht Echinocereus

serie 4 het geslacht Gymnocalycium

serie 5 het geslacht Mammillaria

serie 6 het geslacht Euphorbia

serie 7 Caudex vormende planten

Tot zover in het kort het diatheek verhaal.

Brunssum, 4 Dec 1990

J.Deckers, diathecaris.

Jaarverslag van de bibliotheek over 1990.

In het verslagjaar 1990 werd door 40 leden gebruik gemaakt van de bibliotheek, 10 minder dan in 1989. Hieronder waren 16 nieuwe leden, 7 minder dan in het vorige verslagjaar.

Totaal werden 80 pakjes met boeken en tijdschriften verstuurd, een groei van meer dan 30% ten opzichte van 1989. Het totaal aantal uitgeleende boeken groeide ook, en wel van 140 naar 170 boeken en tijdschriften.

Wat betreft fotokopieën werden er aan 10 verschillende leden ongeveer 200 verstuurd.

In 1990 werden weer enkele boeken en oudere jaargangen van tijdschriften verkregen. Een van de aanwinsten is het 6e deel van het Euphorbia Journal. Enkele van de boeken kwamen uit het boekenbezit van wijlen heer Sterk. Ook werden de overige tijdschriften bijgehouden.

Verder werd een index van het Succulenta tijdschrift van 1970-1989 toegevoegd. Deze index is ook op 3 1/2" diskette voor Word Perfekt te verkrijgen.

Strijen, 14 Dec 1990

J.Ch.A.Magnin, bibliothecaris

SUCCULENTA OP WEG NAAR DE FLORIADE 1992!

floriade
DEN HAAG-ZOETERMEER 1992
H O L L A N D

Het jaar 1992 komt snel naderbij, over Europa '92 lezen we regelmatig in de kranten, ook voor onze hobby is het een belangrijk jaar. Wij hopen u onder dit kopje regelmatig op de hoogte te houden van de activiteiten van Succulenta voor de FLORIADE 1992 te Zoetermeer.

Op donderdag 29 november jl. kwamen de samenwerkende Afdelingen, Den Haag, Gouda, Rotterdam en Utrecht bijeen in de gastvrije kantine van de Fa. Edelman in De Tempel, Reeuwijk, temidden van honderdduizenden cactussen.

Daar werd de Werkgroep Floriade ingesteld, onder leiding van Joost van Tilborg, vice-voorzitter van de Afdeling Gouda, met vertegenwoordigers van de vier Afdelingen, aangevuld met een aantal actieve leden. Versterking is welkom! Zij hebben tot taak een totaalplan op te stellen en in afstemming met het Bestuur van Succulenta dit uit te voeren. Al uw ideeën en suggesties zullen we gaarne vernemen op het adres: Cronesteyn 17, 2804 EK Gouda. Deze schitterende kans om drommen mensen met cactussen en vetplanten bekend te maken heeft een enorme waarde voor onze liefhebberij en biedt unieke propaganda mogelijkheden. Daarover bestaat in de werkgroep geen enkel verschil van mening. Rob de Groot rapporteerde over de reeds gelegde contacten en de gemaakt afspraken. De artistiek-ontwerper van onze expositie, Nico Uittenbroek, gaf een uiteenzetting van zijn plannen en toonde de voorlopige tekeningen. Hij heeft ook al veel overlegd met liefhebbers en kwekers. Er is nog veel te doen, maar het belooft een fraai geheel te worden. Voor de aankleding van de informatiestand zoekt hij onder andere oude materialen, tijdschriften, zaadlijsten, foto's, platen, enz. U kunt ook hem benaderen met uw suggesties (01829-4068 na 18 uur).

Er wordt een subcommissie Propaganda ingesteld, waarvoor ondergetekende als kontaktpersoon optreedt. Ook wij hebben hulp nodig.

We willen een strooifolder maken met kweektips en informatie over Succulenta. Welke afdeling heeft voor een Beurs al iets dergelijks gemaakt, wilt u een exemplaar opzenden? Wie kan een affiche ontwerpen dat de aandacht vestigt op 'Succulenta op de Floriade' zodat alle leden het in 1992 voor het raam kunnen hangen. Wie heeft nog andere voorstellen?

Dit alles vereist enige financiële speelruimte, Afdelingen die door de te grote afstand geen directe bijdrage aan de werkzaamheden kunnen leveren, zouden kunnen nagaan hoe zij in eigen kring gelden bijeen kunnen brengen voor dit doel. Denk eens aan een extra verloting, een inzameling tijdens een Beurs, een bijdrage uit de kas als uw Penningmeester dat verantwoord vindt. Bespreek dit tijdens uw bijeenkomsten, er komen wellicht nog andere ideeën uit voort. En bedenk: Postgiro 680596 t.n.v. Penningmeester Succulenta staat open! Vermeld op uw overschrijving: Floriade '92. Gedurende het jaar 1991 leggen we de grondslagen voor ons optreden naar buiten. Samen zullen we er voor zorgen dat dit evenement een succes wordt.

Wordt vervolgd!

Herman Busser
Plesmanplein 52
2805 AC Gouda
01820-29135

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het maart-nummer moeten vóór 15 februari bij mevr. **J. Smit-Reesink, P.W.A. laan 104, 6721 AE Bennekom** zijn. Leden van Succulenta mogen per jaar éénmaal gratis een advertentie **van max. 6 regels** zetten in deze rubriek. Alleen advertenties de hobby betreffende worden opgenomen.

Aangeboden: 2 jarige planten van Testudinaria macrostachya (beperkt aanbod). Doorsnede 3-5 cm. Zomergroeier. Prijs f 1,50 per stuk. Ruim aanbod van de woestijnroos, caudexvormend (geen Adenia). Prijs voor 5 zaden f 1,25. P. Dirven, Frans Halsstraat 22, 4715 BX Rucphen, tel. 01654-1675.

NIEUWE LEDEN

A.R.I.D.E.S., Rue de Mindin 3, 044100 Nantes
G. van Eijdsen, Schutskooistraat 3, 3171 GR Poortugaal
G.M.J. Reijnders, Oude Kerkstraat 98, 6412 XK Heerlen
M. Huiszoon, Brouwerstraat 24, 1781 TH Den Helder
C.S. Pater, Bernhardlaan 12, 8741RR Wolvega
H.Th. Bonke, Sallandstraat 32, 8012 XD Zwolle
M.D.C. Herwig, Asterstraat 16, 8441 EG Heerenveen
A. Hoevenaar, Korte Nieuwstraat 43, 5161 GN Sprang Capelle
R. Brinkman, Maystraat 149, 2593 VV Den Haag
E. Jansen, Zwaluwlaan 72, 1403 BK Bussum
A. Frenks, Muiderslotstraat 53, 3123 PA Schiedam

Bloem van
Eriocereus jusbertii

Foto van de schrijver

beschoren zijn, heeft hierdoor een garantie voor het instandhouden van zijn soortenbestand als de wortelechte exemplaren weer eens door smeul, wortelrot, droogrot of enig ander ongerief het loodje leggen.

Dit artikel is niet bedoeld als onderstamverhaal maar is tot stand gekomen omdat *E. jusbertii* zélf tot tweemaal toe in korte tijd mijn aandacht trok.

De eerste oorzaak voor mijn belangstelling is weergegeven op bijgaande foto. Een gesneden jusbertii-stek van 20 cm lang had twee maanden droog op een plank gestaan om te wortelen. Dit is op zich al tamelijk bijzonder omdat deze stekken gewoonlijk binnen drie weken een forse batterij wortelpunten vertonen. Na die langdurige droogteperiode was de stek paarsrood verkleurd en sterk ingeschrompeld. Maar heel duidelijk was op eenderde van de top een donkergroene knop zichtbaar, waarop ik besloot om de stek snel op te potten. Binnen korte tijd zoog de plant zich vol en kwam zonder problemen tot bloei. Een mooie grote witte bloem met een groenachtige tint aan de buitenzijde van de kelk.

De tweede aanleiding vormde een artikel van Ernst Henke in KuaS 1981 p. 197. Daarin beschrijft hij een kruisingsexperiment tussen *Echinopsis eyriesii* en *Echinocereus pentalophus* var. *procumbens*. (Voor een goede foto van *E. pentalophus*, zie Succulenta (59) 1980 p. 224-226.) Tot zijn verbazing toonden de nakomelingen een treffende overeenkomst met *E. jusbertii*. Hij heeft dit experiment meerdere keren herhaald. Omdat van *E. jusbertii* nooit een vindplaats is beschreven vermoedt Henke dat *E. jusbertii* een kruisingsprodukt is uit vroeger dagen, veroorzaakt door Rebut of Beguin. Het lijkt dus een bastaard die later als soort is beschreven en zo zijn weg naar de verzamelaars gevonden heeft. De eyriesii-achtige kegelvormige doorns van *E. jusbertii* en de neiging van de planten van Henke om van het licht af te gaan groeien, net als echte jusbertii's, benevens het 6-tal ribben, geven ook wel enige aanleiding voor die veronderstelling.

Toch heb ik als bioloog zo mijn vragen. Een overeenkomst in plantlichaam zegt nog niet zoveel. Er kan bij een overeenkomstige habitus sprake zijn van totaal andere soorten of geslachten. Denk aan de overeenkomst tussen wespen en zweefvliegen, die via mimicriprocessen op elkaar lijken maar niets met elkaar te maken hebben. Veel succulente Euphorbia's en Huernia's lijken sprekend op bepaalde cactussen. Pas als er een bloem aan Henkes plant gevormd wordt of zaden, dan kan een verdere overeenkomst met *E. jusbertii* worden geconcludeerd.

De bloem van *E. jusbertii* is wit terwijl de ouderplanten *E. eyriesii* een lichtroze, en *E. pentalophus* een paarsroze bloemkleur hebben. Dat zulke rode pigmenten van beide ouderparen verloren gaan in het nageslacht lijkt me typisch. Verder zijn de bloembuizen van *eyriesii*-bloemen sterk zwart behaard en die van *pentalophus* zoals bij vele *echinocereussen* voorzien van bundels stekels. De bloembuis van *E. jusbertii* is vrijwel kaal op enige donkere haartjes na. Ook hier weer een opvallende afwijking van de verwachting van een min of meer intermediair kenmerk bij een kruising.

Verder is het over het algemeen zo, dat een tweede generatie nakomelingen volgens de wetten van Mendel weer gedeeltelijk terugkomt in de vorm van de oorspronkelijke ouderparen volgens een bepaalde verhouding. Daarom worden mooie verworven hybriden in de handel enkel vegetatief voortgekweekt om tenminste zeker te zijn dat men de nieuwe vorm behoudt. Hoe is het dan echter te verklaren dat er probleemloos zaden van *jusbertii*'s in vele zaadlijsten worden aangeboden, die ontstaan zijn uit *jusbertii*-planten en die alle weer als *jusbertii*'s opkomen. Was *E. jusbertii* een bastaard dan zou dat niet voor de hand liggen. Volgens deze simpele waarneming zou ik concluderen dat *E. jusbertii* een soort is met een eigen stel chromosomen, dat zich voortzet in de opvolgende geslachten en niet een samenraapsel van chromosomen van andere soorten. Voor de liefhebbers van kansberekening volgt hier nog een klein gedachtenexperiment.

Cactussen bezitten in hun celkern meestal 22 chromosomen, die in twee groepen van elk elf verschillende chromosomen zijn uit te splitsen.

Bij de geslachtelijke voortplanting gaat de helft van het chromosomen-aantal van een plant over naar de eicellen en het stuifmeel. Bij de bevruchting versmelten de voortplantingscellen weer tot een cel met 22 chromosomen.

Laten we de chromosomen van *Echinopsis eyriesii* even 22 E-chromosomen noemen. In zijn stuifmaal zitten dan 11 E-chromosomen. De chromosomen van *Echinocereus pentalophus* noemen we 22 P-chromosomen. In de onbevruchte eicel zitten dan 11 P-chromosomen. Bij bevruchting zal een plant ontstaan met 11P + 11E chromosomen (is dus weer een aantal van 22). Dit is dan de plant van Henke.

Nu gaan deze zaailingen groeien en bloeien. Wat gebeurt er met de verdeling van de chromosomen over stuifmeel en eicellen? Dat is niet zo maar te voorspellen, maar er zijn vele mogelijkheden om 11 chromosomen uit 11P + 11E chromosomen samen te stellen.

Zo kan als alle P of alle E chromosomen niet aan elkaar verkleefd in een celkern zitten een stuifmeelkorrel ontstaan met b.v. 1P + 10E of 4P + 7E of 8P + 3E etc. als chromosomencombinatie. Bij de eicellen kan dat dus dan ook. Nu vindt er bevruchting plaats tussen deze twee "*jusbertii*'s".

Dan zouden er 121 mogelijkheden van chromosomensamenstelling in het tweede nageslacht kunnen ontstaan. De kans dat er weer een 11P + 11E dochterplant ontstaat is dus wel erg klein.

Dat kan alleen als alle *jusbertii*'s afspreken dat ze in hun stuifmeel bijvoorbeeld 5E + 6P opnemen en in hun eicellen 6E + 5P, wat niet mogelijk is. Of als kolibri's en bijen getraind worden om stuifmeel te selecteren op chromosomensoort als ze bestuiving uitvoeren (sic).

Goed, genoeg geduld met kansberekening en cactusliefhebbers. Wat kunnen de conclusies zijn van dit artikel:

- *E. jusbertii* kan heel mooi bloeien.
- Henke's *jusbertii*'s zijn *jusbertii*'s, maar er is meer bewijsmateriaal nodig om dat gefundeerd vast te stellen (vruchten, zaad, doorkweken).

- *E. jusbertii* is een echte soort en Henke's planten lijken qua habitus wel treffend op jusbertii's maar zijn genetisch geheel andere planten.
- Alle zaadhandelaren zijn al jaren bezig om stiekem eyriesii's en pethalophusplanten te kruisen om ons aan zaad voor jusbertii-onderstammen te helpen. Maar niemand heeft dat ooit gemerkt.
- De natuur gaat in het geval van *E. jusbertii* geheel afwijkend om met de overdracht van chromosomen dan we gemiddeld waarnemen.
- Er is nog veel onderzoek nodig.

Kon. Emmalaan 23, 2264 SH Leidschendam

OP DE GROEIPLAATSEN

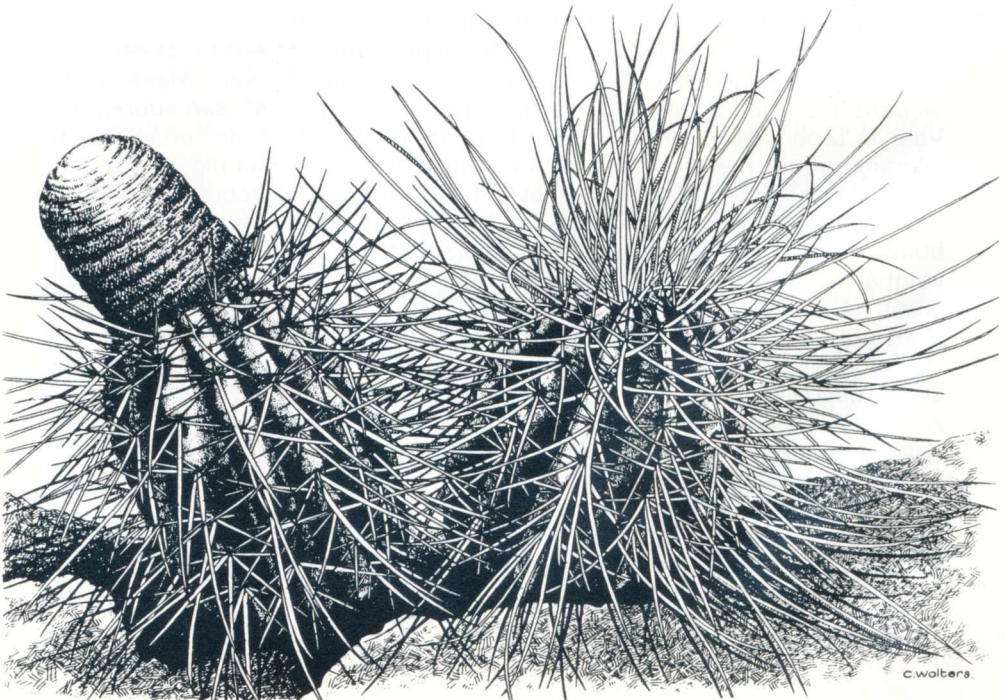
Brazilië: het land van de cephaliumdragers (VII)

Donderdag 24.7.86

Gisteren 350 km afgelegd. 7.30 uur vertrek uit Baixa Grande. Was het onderdak nogal sober en waren we ietwat somber gestemd, daar stond tot onze verrassing een redelijk goed gedekte ontbijt tafel tegenover. Diverse ovenverse broodjes — een botervlootje, bestaande uit een grote soepketel waar momenteel nog slechts een bodempje boter in zat, wat hier ook weer als beleg diende — naar wens zelfs een spiegeleitje; en ons lachte een verse onaangebroken zelfgebakken tulband tegemoet.

Bij het vertrek was overigens al bijna de helft van de lekkere cake in onze Europese magen verdwenen, tot groot genoegen van de gastvrije hoteleigenares. Na iedereen een handje geschud te hebben kwam ze ons buiten nog uitzwaaien. Je kunt je vergissen bleek nu weer eens, als je probeert het beste hotel "in town" te zoeken...

Melocactus longispinus

c.walters

We vertrökken met donker, bewolkt weer. Er zat duidelijk onheil in de lucht. Op naar Macajuba. Groener en frisser wordt het allengs. Onze eerste vondsten deden we in deze omgeving, een *Melocactus*, waarschijnlijk behorend tot het rubrisaetosus-complex. We vervolgden de weg naar Rui Barbosa, onderweg het zwartwit geblokte jasje van de één of andere gifslang ziende in levenloze toestand. Het decor werd steeds meer oerwoudachtig en we dachten juist hier alles behalve cactussen aan te treffen, toen ons oog viel op de aanwezigheid van *Pilosocereus pentaedrophorus* en *Brasiliocereus phaeacanthus*! Onbegrijpelijk dat ze zich hier thuis kunnen voelen in deze dichte jungle. Rui Barbosa is, met excuses, ook maar een vies stinkgat. We boften, deze dag voerde ons de route bijna over louter geasfalteerde wegen, op de laatste 40 km na, die we nog tot Itaberaba moesten afleggen.

Een biotoop, zij het niet geheel "natuurlijk", verdiende nadere toelichting. Een biotoopje op een rotsplateau had zich geëxpandeerd tot een nabijgelegen waterbassin waar op de gemetselde stenen wand de nakweek een goed heenkomen vond. Temeer omdat voor de aanvullende voedseltoevoer d.m.v. (kunst)mest van neerstrijkende vogels rijkelijk werd zorggedragen. Een gelukkige omstandigheid voor een (onbekende) *Melocactus* die volgens de klassieke normen thuishoort op een zwart geërodeerde standplaats met vele *Dyckia*'s/*Hechtia*'s, de (alom aanwezige) *Cereus jamacaru* en een enkele *Euphorbia*-achtige. Hier troffen we aan Bromeliaceeën: *Neoregelia sp.* en *Bromelia serra* aan, deze zojuist in bloei.

Uit een soort van hoffelijkheid jegens vreemden krijg je het idee dat er overal met "sim" (ja) op je vragen wordt gereageerd terwijl achteraf vaak het tegendeel blijkt. Vervelend is dit wel.

In Itaberaba gingen we eerst fruit, brood, jam e.d. inslaan. Een "panificadora" zoals de bakkerijen hier heten, was zo gevonden en wonderwel troffen we hier normaal gesneden melkbrood aan (bijna een delicatessé!), zoet cakegebak en koekjes (zoet is de Braziliaan bepaald niet vreemd), voor fruit moesten we heel wat meer moeite en tijd uittrekken. Zodoende kwamen we toevallig bij een marktplein waar een overvloedig aanbod (hoewel beperkt in keuze) aan fruit lag en de verleiding was groot om (te) veel te hamsteren. Kaas waar we naar hunkerden was nergens te bemachtigen.

Van Itaberaba ging het laçu-waarts. We ondernamen de nodige zwerftochten in het omliggende caatingagebied waar we steeds weer *Melocactus iacuensis*-vormen onderkenden alsook de wijd verbreide *M. salvadorensis*. Vaak in broederlijke harmonie. Een bekende gevederde in de sertão is een feloranje vogel met zwarte bandtekening die een eigenaardige klank uitstoot. De naam is ons helaas onbekend, maar door z'n decoratieve uiterlijk is ze dan ook geen onbekende bij de vogelvangsters. Twee types nesten bouwen ze: lemen koepelvormige behuizingen ter grootte van een kleine voetbal op bomen, hoogspanningsdraden enz. en een kokervormig, vrij groot takkennest hangend aan vaak de ielste takken van een boom! Wie weet raad bij de benaming? (Opm. redactie: troepialen, wevervogels).

Overal weer die watervlugge hagedisjes, gisteren lukte het me toch eentje op de gevoelige plaat vast te leggen. Van laçu uit reden we zo'n 30 km zuidelijker en ook hier weer of nog steeds *M. rubrisaetosus* die nu in de namiddag hun minuscule bloempje volledig geopend hadden, omringd door *Selaginella*-groepjes. Ook de met grappige oranje vruchten getooide *Opuntia* verdient vermelding.

We keerden terug via laçu naar Milagres om daar nog nét voor zonsondergang een vindplaats van de onmiskenbare *Melocactus longispinus* aan te

doen. Dit werd een laatste zware voettocht voor deze dag tot aan de voet van de berg en toen begon pas de klauterpartij naar de top. We werden deels beloond: fantastisch grote exemplaren *M. longispinus*, maar ze waren er maar spaarzaam, zodat je je kunt afvragen of het deze offers waard was. Geplaagd werden we door honderden vliegjes en die beenverstrengelende slingerplanten, om nog maar te zwijgen over de mescherpe, maar o zo schone, Bromelia's (deze zijn als vanouds een indicatie van de aanwezigheid van cactussen!). Wel, ook deze "top" werd bedwongen maar boven bleek de begroeiing toch relatief schaars te zijn tot onze spijt.

Het was hoogste tijd om in Milagres naar een slaapadres uit te kijken wat een "pousado" (een soort motel waar alleen overnacht kan worden) werd. Waar we na een (te) hete douche een vlakbij gelegen restaurant opzochten om de "reserves" wat aan te vullen en na te mijmeren over de belevenissen van weer een dagje cactusavontuur.

Rand van waterbron bezaaid met *M. 86091*

Mesembryanthemaceae (LXIX)

FRANS NOLTEE EN ARIE DE GRAAF†

116. *Semnanthe* N.E. Brown

(afgeleid van *semnos* = indrukwekkend, markant en *anthos* = bloem).

Semnanthe lacera, de enige plant van dit geslacht, groeit uit tot een forse struik van wel 1 meter hoogte.

De langwerpige, in doorsnee driehoekige en 5 cm lange bladeren zijn min of meer sabelvormig met een stekelige punt. De randen zijn kraakbeenachtig en bezet met fijne tandjes. De onderrand is zwak gekield en grover getand dan de zijranden. Bladkleur lichtgroen met transparante vlekjes.

De bloemen van deze plant verschijnen aan de top en vanuit de bladoksels. Zij zijn kortgesteeld, violetrood van kleur en 5 cm in doorsnee.

De plant groeit uit tot een wilde, ongeordende bos en is daarom voor ons minder interessant. Wilt u ze niettemin kweken, dan kunt u ze het beste 's zomers in de tuin zetten en door regelmatig snoeien de ongebreidelde groei enigszins in toom houden.

In de nazomer afstekken en de bewortelde stekken op een koele plaats in de kas vrijwel droog laten overwinteren.

Semnanthe lacera is afkomstig uit de zuidwestelijke Kaapprovincie, uit de omgeving van Kaapstad.

117. *Skiatophytum* L. Bolus

(afgeleid van skia = schaduw en phyton = plant).

Het monotypische geslacht *Skiatophytum*, met als enige soort *S. tripolium* is voor ons van weinig betekenis. Het is een in beginsel éénjarige plant, doch sommige planten houden het vele jaren uit. Waarschijnlijk doordat de plant zich via uitlopers van de zich vertakkende wortel vernieuwt, lijkt het een overblijvende plant. Het is, zoals de naam al aangeeft, een plant die in de schaduw groeit. Een bijzonderheid bij Mesems!

De bladeren zijn lancet- tot spatelvormig, bezitten een middennerf en zijn aan de randen glad met uitzondering van de nieuwgroei. Hierbij zijn de randen aan de punt gefolfd.

De bloemen verschijnen eindstandig, dikwijls met enige tegelijk. Bloemkleur sneeuwwit, ongeveer 2 cm in diameter.

De plant kan 's zomers buiten gekweekt worden op een schaduwrijk plekje; 's winters koel en tamelijk droog houden.

Vermeerdering door zaaien, als er althans eens zaden van aangeboden zouden worden. Het zaad kiemt niet gemakkelijk. Waaraan dit ligt is niet duidelijk. De veronderstelling dat het zaad snel zijn kiemkracht zou verliezen, lijkt ons niet erg aannemelijk. De capsules van *Skiatophytum* bevatten namelijk zogenaamde 'seedpockets', dat zijn vakjes waarin enkele zaden achterblijven, nadat het merendeel van de zaden uit de zaaddoos gevallen is. De verdroogde capsule raakt los van de plant en door de wind wordt hij verspreid. Bij bevochtiging kiemen de zaden dan **in** de oude capsule. De zaden in de seedpockets verlaten namelijk de zaaddoos niet. Dit alles neemt veel tijd in beslag en vandaar onze mening dat het snel verliezen van de kiemkracht niet waarschijnlijk is. Al met al toch weer een klein mysterie, waaraan de *Mesembryanthemaceae* zo rijk zijn.

S. tripolium is afkomstig van de zuidwestelijke Kaapprovincie, ten noorden van Kaapstad.

Semnanthe lacera

Skiatophytum tripolium

118. Smicrostigma N.E. Brown

(afgeleid van smicro = klein en stigma = stempel).

Ook bij *Smicrostigma* hebben we te maken met een monotypisch geslacht. De enige soort, *S. viride*, is een plant die in uiterlijk veel weg heeft van een struikvormige *Ruschia*. In de taxonomische indeling van de Mesembryanthemaceae, volgens de inzichten van Schwantes, Straka en Ihlenfeldt, behoort *Smicrostigma* evenwel thuis in de ondergroep der *Erepsinae*, samen met *Erepsia*, *Semnanthe*, *Kensitia*, *Argyroderma* en *Nelia*.

Smicrostigma viride is een struikvormige plant met omhoogstaande bladeren die als bladparen voor een deel aan de basis met elkaar vergroeid zijn. De bladeren krullen aan de punt om en zijn voorzien van een stekeltje.

Bloemen eindstandig, zittend of kortgesteeld, roze van kleur en ongeveer 3 cm in diameter. Zij sluiten zich niet nadat zij zich eenmaal geopend hebben. De vermeerdering kan geschieden door zaaien en door afstekken. De behandeling is als voor de meeste struikvormige Mesems, dus 's zomers buiten op een zonnige plek en 's winters koel en nagenoeg droog. Zij verlangen een doorlatende, voedzame potgrond, bestaande uit grof zand, goede potgrond uit een zakje en korrelige klei in de verhouding 1 : 1 : 1.

Het natuurlijke verspreidingsgebied ligt in de zuidelijke Kaaprovincie in het Montagu- en Robertson-district.

(wordt vervolgd)

OP DE GROEIPLAATSEN

Gymnocalycium valnicekianum Jajó

F. VANDENBROECK

In de nabijheid van de stad Córdoba, hoofdstad van de gelijknamige provincie in centraal Argentinië, vinden we twee groepen lagere bergen die de naam dragen van Sierra Grande (het grote gebergte) en Sierra Chica (het kleine gebergte). Alhoewel deze bergformaties slechts een matige hoogte bereiken (de hoogste toppen gaan iets boven de 2000 meter) zijn ze toch zeer opvallend in de overigens vlakke uitgestrektheden van de provincie Córdoba. In feite kunnen ze beschouwd worden als zeer verre uitlopers van het veel westelijker gelegen Andesgebergte. De Sierra Chica ligt noordwestelijk van de stad Córdoba en de Sierra Grande westelijk. Beide gebergtes zijn in feite met elkaar verbonden via een hoogvlakte.

Deze berggebieden rond de stad Córdoba oefenen op de bevolking van de stad en het omliggende platteland een zekere aantrekkingskracht uit als recreatiegebied, dit vooral vanwege de aanwezigheid van een aantrekkelijke vegetatie, bergrivieren en grillige rotsformaties. Men vindt er dan ook hier en daar een zekere, alhoewel van eenvoudige omvang, toeristische infrastructuur. Het platteland van de provincie Córdoba bestaat hoofdzakelijk deels uit cultuurland (veeteelt), deels uit struikgewas.

In de cactusliteratuur vindt men de namen van beide Sierra's regelmatig vermeld omdat ze het natuurlijke leefgebied vormen van een reeks cactussoorten. De begeleidende vegetatie is er echter zo weelderig dat cactussen er bepaald niet opvallen: men moet werkelijk echt zoeken om planten te vinden. Grotere cactussoorten ontbreken volledig. De voor liefhebbers interessante soorten uit deze gebieden behoren bijna alle tot het geslacht *Gymnocalycium*.

Een plant die mij tijdens een reis door deze streken heeft getroffen zowel door haar typische verschijningsvorm als door de zeer gevarieerde biotoop waarin zij voorkomt, is *Gymnocalycium valnicekianum*. We vonden de planten tijdens een voettocht in de Sierra Chica in de nabijheid van het stadje Capilla del Monte (914 m). Voor natuurliefhebbers is het een aantrekkelijk gebied om er enige tijd te verblijven. De vegetatie vertoont een rijke verscheidenheid omdat men er verschillende microbiotopen aantreft zoals vochtige valleien met wilgen en waterplanten, rotsformaties, open grazige plateau's,

Rotsformaties in de Sierra Chica nabij Capilla del Monte (1000 m). Biotoop van *G. valnicekianum*.

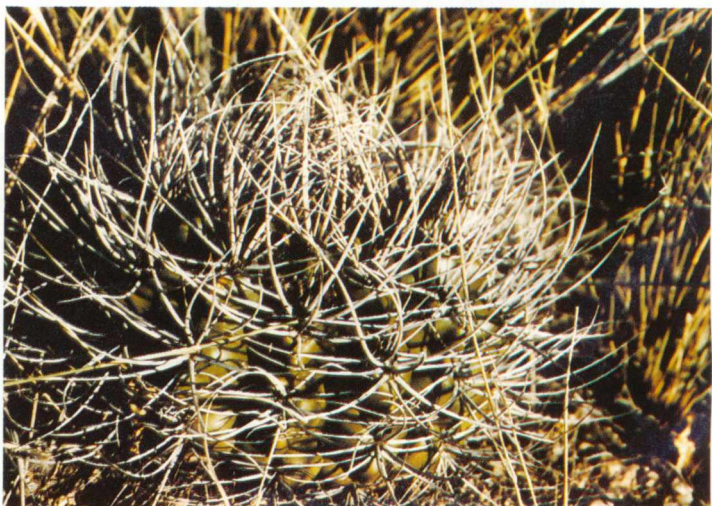
struik- en palmbegroeiingen, bergrivieren enz. *G. valnicekianum* groeit er op volledig aan de zon blootgestelde rotsige bodems, vaak in gezelschap van kleine bromeliaceeën. De frisgroene planten bereiken een doorsnede van zo-wat 15 cm en zijn typisch vanwege hun donkere, bijna zwarte areolen en de lange omhoog gebogen, soms vervlochten en borstelige doornen. Het is door dit specifieke doornenkleeft dat *G. valnicekianum* onmiddellijk herkenbaar is in een verzameling van verschillende *Gymnocalycium* species. Deze dichte, lange bedoorning vormt voor de bloem (wit met rode keel) vaak een barrière om zich volledig te openen.

Gymnocalycium valnicekianum samen met Bromeliaceeën op een rotsige bodem.

De planten groeien ter plaatse meestal samen in kleine groepen of populaties. *G. valnicekianum* is nauw verwant met *G. mostii*, een soort die eveneens in de Sierra Chica voorkomt, maar meer zuidelijk. Een andere nauwe verwant is *G. bicolor*.

Zoals reeds gezegd groeien de planten in een omgeving die een rijk geschaarste vegetatie kent. Opvallend zijn grote groepen grijze *Tillandsia*'s die zich daar soms op loodrechte rotswanden nestelen. *G. valnicekianum* vormt geen echte associaties met andere cactussen. Soorten die echter op een niet al te grote afstand voorkomen zijn *Trichocereus candicans* (een klein-

Volwassen exemplaar van *G. valnicekianum* groeiend tussen grassen. Typisch is de lange nestvormige naar boven gerichte bedoorning.

blijvende, half liggend groeiende soort), een vorm van *Lobivia huascha* (waarschijnlijk de variëteit *crassicaulis*) en *Notocactus submammulosus*. Deze planten groeien in minder geëxposeerde posities op meer grazige plaatsen en in vele gevallen in de beschutting van struiken. *N. submammulosus* bereikt in het berggebied rond Córdoba zijn meest westelijk gelegen groeiplaatsen en heeft als dusdanig van alle Notocactussen het grootste verspreidingsgebied daar dit vanuit Uruguay tot centraal Argentinië reikt.

Ik wil hier nog enkele andere typische planten vermelden. Naast verschillende Tagetes-soorten vonden we tot onze verrassing prachtig bloeiende groepen van *Cosmea sp.* (familie der composieten), een plant die we onmiddellijk herkenden als een oude "boerenbloem" van bij ons die vroeger in bijna elke bloementuin of moestuin gekweekt werd en hier rond Córdoba haar natuurlijke leefomgeving heeft. Een andere verrassende ontdekking was een varensoort met een aparte "bloeistengel". Zoals bekend vormen varens geen bloeistengel maar sporenhoopjes onderaan de bladeren. De gevonden soort vormde zijn sporen echter op een speciaal daartoe ontwikkelde "bloeistengel", wat wel uitzonderlijk is.

Iets wat ons herhaaldelijk opviel in dit gebied was een rode gloed in bomen en struiken. Nader onderzoek leerde ons dat we hier te maken hadden met een roodbloeiende halfparasiet die als waardplant bepaalde bomen en struiken kiest. De planten behoren tot de familie der *Loranthaceae*, een Zuid-Amerikaanse maretakfamilie. Vertegenwoordigers van deze familie zijn over heel Zuid-Amerika ruim verspreid. Ze bloeien meestal met opvallende rode bloemen waarvan de kroonbladen sterk teruggeslagen zijn zodat de lange meeldraden en stempel onbeschut blijven. In centraal Chili nestelt een dergelijke maretak-soort zich bij voorkeur op cactussen (zie Succulenta maart 1986 met afbeelding).

Uit de grote plantenrijkdom van deze gebieden valt af te leiden dat er behoorlijk wat regen valt. De gemiddelde jaarlijkse neerslag schommelt er dan ook rond 500 mm (ter vergelijking bij ons rond 700 mm), iets waarmee bij de cultuur van *G. valnicekianum* rekening moet worden gehouden.

van Akenstraat 66, 1900 Grimbergen

TIJDSCHRIFTEN

Kakteen und andere Sukkulenten jaargang 40, 1989

Nr. 1. *Rebutia heliosa* in volle bloei siert de omslag van dit nummer. Over de cultuurproblemen met deze plant handelt een bijdrage van G. Gröner. M. Arnold wijdt een korte bijdrage aan *Matucana fruticosa*. J. Lüthy beschouwt *Escobaria tuberculosa* en haar variëteit *varicolor* als oecologische varianten van één soort en maakte een uitvoerige vergelijkende studie.

De nieuwbeschrijving van *Pilosocereus braunii* wordt gepubliceerd door E. Esteves. D. Miller houdt zich bezig met het bewortelen van bolcactussen. De resultaten van een "ringbrief" over *Echinocereus* worden door W. Heyer openbaar gemaakt. K. Eckert bespreekt een nieuwe *Trichocereus*-hybride.

Deze maand in de cactuscartotheek *Gymnocalycium horridispinum* en *Mammillaria lenta*.

Nr. 3. De titelpagina wordt gesierd door een bloeiend exemplaar van *Sulcorebutia* WK 167, een vorm uit de verwantschapsgroep van *S. breviflora*. Over de planten uit deze verwantschapsgroep bericht G. Fritz. L. Diers geeft commentaar op de eerder gepubliceerde ideeën van de werkgroep *Discocactus* over *Discocactus pseudolatispinus*.

Parodia krahni wordt als een nieuwe soort door W. Weskamp voorgesteld.

R. Schmied wijdt een beschouwing aan de cultuur van *Huernia*. H. Hoock is toe aan deel II van zijn opsomming van namen binnen het geslacht *Astrophytum*. Over *Lobivia saltensis* handelt een bijdrage van M. Föger. *Tridentea longii* wordt door M. Kienhöfer voor het voetlicht gehaald. U. Meve houdt zich bezig met de taxonomische positie van *Tromotriche thudichumii*. Deze maand in de cactuscartotheek *Escobaria robbinsorum* en *Notocactus minimus*.

Nr. 4. De titelpagina van deze aflevering wordt gesierd door een bloeiende *Mammillaria humboldtii*, terwijl W. Heyer een bijdrage wijdt aan deze prachtige soort.

Van de hand van L. Diers en E. Esteves Pereira is de nieuwbeschrijving van *Austrocephalocereus estevesii* subsp. *grandiflorus*. G. Fritz vervolgt zijn opstel over de verwantschapsrelaties van *Sulcorebutia breviflora*. Over de chemie van de fotosynthese bij succulente planten handelt een bijdrage van H. Fürsch. P. Schätzle bericht over zijn observaties aan *Astrophytum capricorne* var. *minor*. Over zijn ervaringen met *Rebutia narvaecensis* in vensterbankcultuur vertelt W. Lück. *Pyrrhocactus paucicostatus* vormt het onderwerp van de korte bijdrage van C. Doffing. W. Hoffmann wijdt een beschouwing aan mogelijke alternatieven voor het onttrekken van planten aan de "wilde" populaties.

Deze maand in de cactuscartotheek *Ariocarpus retusus*, *Arthrocerus rondonianus*, *Lobivia maxilliana* en *Mammillaria carmenae*. Tevens wordt een register op de eerder verschenen "kaarten" gepubliceerd.

Nr. 5. Een bonte verzameling *Echinopsis*-hybriden is op de omslag van dit nummer afgebeeld, terwijl E. Kleiner een artikel wijdt aan cactushybriden. M. Voigt bespreekt *Rhipsalis robusta*, volgens schrijver geschikt voor centraalverwarme behuizing. A. en E. Lutz schrijven hun reisimpressies in het westen van de USA. Een reactie op een eerder gepubliceerd artikel over het type van *Sulcorebutia steinbachii* geeft B.E. Leuenberger. U. Eggli begeeft zich op het grensvlak tussen hobby en wetenschap; zijn eerste bijdrage handelt o.a. over etikettering. Over *Tephrocactus* handelt een bijdrage van G.F. Koch.

W. Rauh publiceert de nieuwbeschrijving van *Ceropegia bosseri* var. *razafindratsirana*, een nieuwe variëteit uit Madagascar.

H. Hoock is toe aan deel III van zijn *Astrophytum*-namenlijst. F. Gebhart geeft zijn ervaringen met het middel Plantosan, een produkt om zieke en kwakkelende planten weer op de been te brengen. In de cactuscartotheek deze maand *Echinocereus mojavensis*, *Escobaria hesteri*, *Mammillaria duwei* en *Pyrrhocactus floccosus*.

Nr. 6. *Setiechinopsis mirabilis* siert de omslag van dit nummer en wordt behandeld in een bijdrage van W. Lück. A. Meininger bespreekt *Mammillaria pennispinosa*.

Tacinga braunii, een nieuwe soort uit Brazilië, wordt voorgesteld door E. Esteves Pereira.

W. Müller schrijft een In Memoriam Friedrich Ritter. A. en E. Lutz zijn toe aan deel 2 van hun reisverslag door het westen van de USA. M. Froger beschrijft zijn cultuurervaringen met *Lobivia's* terwijl P. Schätzle hetzelfde doet met betrekking tot de groene *Echinocereus*soorten. T. Brückl geeft een praktische tip voor mensen met plaatsgebrek in de kas. U. Eggli publiceert deel 2 van zijn beschouwingen over raakvlakken tussen hobby en wetenschap.

Deze maand in de cactuscartotheek: *Glandulicactus uncinatus*, *Mammillaria nana*, *Uebelmannia gummifera* en *Agave margaritae*.

Nr. 7. *Ariocarpus scapharostrus* siert de omslag van dit nummer, terwijl W. Heyer een artikel aan deze soort wijdt. Over de cactusroof in Arizona handelt een overdruk uit de "California Staats-Zeitung". J. Lüthy was op de groeiplaatsen van *Sclerocactus blainei* en *S. schlesseri* en vertelt zijn ervaringen. *Escobaria minima* is het onderwerp van een bijdrage van A. Föhlich. R. Heine gaat in op de vraag of *Lithops karasmontana* var. *tischeri* een goede variëteit of slechts een kleurvariant is en concludeert tot het laatste. S. Fehrenbach houdt zich bezig met de bestudering van de waslaag op het bladoppervlak van Crassulaceeën. Ziekten en plagen zijn het gevolg van cultuurfouten, aldus de boodschap van M. Uhlig in een opstel over natuurlijke manieren van gewasbescherming.

W. R. Abraham geeft de nieuwbeschrijving van *Notocactus scopa* var. *marchesii*. Over het ontstaan van nektardruppels aan *Rhipsalis*soorten bericht W. Burwo. K. Augustin vervolgt zijn relaas over de *Sulcorebutia's* en *Weingartia's* met een HS-nummer.

Over *Mammillaria prolifera* en *M. multiceps* handelt een bijdrage van W. Reppenhagen.

Deze maand in de cactuscartotheek *Echinocereus grandis* en *Mammillaria blossfeldiana*.

Nr. 8. Een fraai bloeiend exemplaar van *Echinocereus pulchellus* is afgebeeld op de titelpagina van dit nummer. P. Schätzle bespreekt deze soort in een bijdrage. H. Hoock vervolgt zijn opsomming van de namen in het geslacht *Astrophytum*.

L. Diers geeft de nieuwbeschrijving van *Rebutia walteri*. M. Uhlig besluit zijn verhaal over de bestrijding van ziekten en plagen.

P. Braun is toe aan deel 6 van zijn revisie van *Facheiroa*. Commentaar op een eerder verschenen artikel over de verwantschapsrelaties van *Sulcorebutia breviflora* komt van E. Markus. C. Doffing beschrijft de Chileense landschapstypes, waarin cactussen groeien. Over hun succulentensafari in Afrika berichten D. Hardy en P. Weisser. W. Burwo bericht over een atavistische verschijningsvorm bij *Rhipsalis*. De laatste bijdrage in dit nummer gaat over het 40-jarig bestaan van de DKG en het 40-jarig jubileum van dit tijdschrift.

In de cactuscartotheek deze keer *Neoporteria multicolor*, *Discocactus pachythele*, *Escobaria vivipara* var. *vivipara* en *Echeveria atropurpurea*.

Nr. 9. De omslag van deze aflevering gunt ons een blik op de met cactussen begroeide hellingen van het beroemde Barranca de Venados in Mexico. Aansluitend een reisverslag van F. Krähenbühl. N. Gerloff stelt *Notocactus stockingeri* aan de lezers voor. De opsomming van *Astrophytum*namen door H. Hoock gaat ook in dit nummer onverminderd door. Alweer een nieuwbeschrijving, ditmaal

van *Mammillaria albrechtiana* door M. Wohlschlager. H. Antesberger bericht over het nut van (delen van) cactussen voor de Indianen.

Waar hobby en wetenschap elkaar ontmoeten bevindt zich ook U. Eggli, ditmaal handelt zijn bijdrage over succulenten in herbaria. N. Zimmermann publiceert een uitgebreid artikel, met determinatiesleutel, over het geslacht *Mitrophyllum*. *Echinopsis calorubra* wordt voorgesteld door W. Heyer. E. Moser geeft zijn cultuurervaringen met *Hoodia bainii*. Over *Kalanchoe pinnata*, een indringer in Costa Rica, bericht C. Horich.

Deze maal in de cactuscartotheek *Borzicactus morleyanus*, *Mammillaria coahuilensis*, *Quiabentia zehntneri* en *Manfreda nanchitlensis*.

Nr. 10. *Notocactus erinaceus* siert de omslag van dit nummer en wordt besproken door W.R. Abraham. W. Reppenhagen komt tot de constatering, dat *Mammillaria mazatlanensis* en *M. occidentalis* synoniemen zijn. De eerste naam blijft gehandhaafd; de tweede verdwijnt in het rijk der synoniemen. H. Hooek zocht *Echinocactus grusonii* op in Mexico en bericht over zijn vondst. P. Braun en E. Esteves Pereira stellen een nieuwe soort voor: *Arrojadoa beateae*. U. Eggli is toe aan deel 4 van zijn beschouwing over de raakvlakken van hobby en wetenschap. De mooiste *Aeoniums* worden voorgesteld door E. Kleiner. W. Gertel stelt *Sulcorebutia inflexiseta* in woord en beeld voor. In de cactuscartotheek deze maand *Ariocarpus fissuratus* en *Mammillaria setispina*.

Nr. 11. *Neolloydia conoidea* is afgebeeld op de omslag van dit nummer. A. Fröhlich brengt deze plant in verband met de naam *N. grandiflora*. R. Bölderl brengt een afbeelding van een mooie, doch voorlopig naamloze *Lobivia*.

G. Frank brengt de nieuwbeschrijving van *Echinocereus membergerianus*. *Pereskia aureiflora* wordt in woord en beeld voor het voetlicht gehaald door B. Leuenberger. C. Doffing brengt deel 2 van zijn reisverhaal door Chili. *Echinocereus fendleri* var. *albiflorus* wordt door P. Schätzle voorgesteld.

In de cactuscartotheek deze maand *Coryphantha calipensis* en *Denmoza rhodacantha*.

Nr. 12. Een standplaatsopname van *Euphorbia echinus* siert de omslag van dit nummer. F. Bayer schrijft hoe hij zijn *Echinocereus brandegeei* in bloei kreeg.

W. Reppenhagen publiceert weer een nieuwe *Mammillaria*: *M. arroyensis*. G. Gröner wijdt een artikel aan de *Lobivia*-hybride 'Wessners Anemone'. F. Polz was op de standplaats van *Euphorbia echinus* en bericht daarover. P. Braun en E. Esteves Pereira zijn toe aan deel 7 van hun revisie van het geslacht *Facheiroa*. Over de vegetatieve vermeerdering van cactussen handelt een bijdrage van R. Oeser. R. Bauer stelt *Rhipsalis rauhiorum* in woord en beeld voor.

G. Winkler & H. Wittau starten een serie artikelen over de planten, die door Walter Rausch gevonden zijn. Als eerste in deze nieuwe serie stellen zij *Rebutia xanthocarpa* voor.

De door Ritter als wellicht uitgestorven beschouwde *Copiapoa rarissima* is volgens bericht van Berger en Mächler in 1986 in Chili weergevonden. C. Wolters en K. Herm stellen *Notocactus mueller-melchersii* in woord en beeld voor.

Deze maand in de cactuscartotheek *Encephalocarpus strobiliformis*, *Freilea friedrichii*, *Notocactus scopa* en *Agave polianthiflora*.

A.B. Pullen

Wij zijn geschokt door het plotseling overlijden van onze Erevoorzitter: de heer

C. Smulders

24 december 1990.

Succulenta afd. Eindhoven

INHOUD

Inspiratie, succes en waardering - F. van Tricht	2
Van de redactie - A. van Uijen	3
Ervaringen met <i>Disphyma crassifolium</i> , een 'Engelse' succulent - B. Jonkers	4
Cactussen en de wet - B. Groen	6
Cleistocactus - P. Mansfeld	9
Over planten, liefhebbers en verenigingen - J. de Koning	10
<i>Eriocereus jusbertii</i> , een onderstam uit een buitenechtelijke relatie? - J.J. de Morree	12
Brazilië: het land van de cephaliumdragers - C. Wolters	15
Mesembryanthemaceae (LXIX) - F. Noltee en A. de Graaf	17
<i>Gymnocalycium valnicekianum</i> Jajó - F. Vandenbroeck	20
Tijdschriften - A.B. Pullen	22